

Actuariële en bedrijfstechnische nota

Maart 2021

Documentbeheer

Versie	Datum	Omschrijving
0.3	19-11-2020	Vastgesteld in Bestuur onder voorbehoud opnemen wijzigingen door leden bestuur te sturen aan BS
0.4		Tussentijdse aanpassingen
0.5	15-12-2020	Alle aanpassingen doorgevoerd. Betreft cijfers 2020. De tabel versiebeheer en het documentenregister opgenomen.
06	11-3 2021	Aanpassingen 2021 tbv DB 11 maart 20221

RACI												
	AB	DB	BMC	GRC	P&CC	AIC	SRB	SIA	SAF	RvT	VO	DNB
ABTN	A	R	C	C	C	C	I	I	I	I	I	I

Inleiding

In deze Actuariële en Bedrijfstechnische Nota (ABTN) is het beleid van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Foodservice en Groothandel in Levensmiddelen (Bpf Foodservice) is vastgelegd. Gekozen is voor een modulaire opzet. Beleidsthema's worden vastgelegd in specifieke beleidsdocumenten. Deze documenten maken onderdeel uit van de ABTN. De hoofdtekst van de ABTN bevat de kern van de verschillende beleidsthema's.

Het bestuur van het fonds is verantwoordelijk voor het opstellen, vastleggen en uitvoeren van het beleid en legt daar, onder meer via de jaarrekening, verantwoording over af. Bij het opstellen van het beleid tracht het bestuur zo goed mogelijk rekening te houden met huidige en toekomstige ontwikkelingen en/of omstandigheden. Alle beleidsdocumenten worden daarom periodiek herzien.

Wanneer echter omstandigheden en/of ontwikkelingen onverwacht sterk afwijken kan het bestuur, mits onderbouwd, van het bestaande beleid afwijken. Indien de verwachting is dat omstandigheden en/of ontwikkelingen structureel wijzigen, zorgt het bestuur voor een tussentijdse aanpassing van het beleid.

Inhoudsopgave

Documentbeheer	2
1. Missie, visie en strategie	5
2. Organisatie	7
3. Risicohouding en haalbaarheidstoets	9
4. Hoofdlijnen uitvoeringsreglement en pensioenregeling	12
5. Aansluiting werkgevers en verkrijging deelnemerschap	18
6. Risicomanagement	20
7. Financiële opzet en sturingsmiddelen	23
8. Beleggingsbeleid	28
Bijlage A – Organisatiestructuur	30
Bijlage B – Beleidsdocument premie- en toeslagbeleid	35
Bijlage C – Waarderingsmethode en grondslagen	43
Bijlage D – Documentenregister	50

1. Missie, visie en strategie

Het pensioenfonds heeft de volgende missie, visie en strategie geformuleerd.

1.1 Missie

Bpf Foodservice zorgt voor de meest passende pensioenregeling ten behoeve van alle (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden die aansluit op de behoefte van werknemers en werkgevers uit de aangesloten sector(en) die het bedient, gebaseerd op transparantie, integriteit en kwaliteit en met aandacht voor een persoonlijke benadering. Gezien de lage risicobereidheid en risicodraagvlak van de deelnemers van Bpf Foodservice beschouwt het pensioenfondsbestuur het als haar primaire taak om de nominale pensioenaanspraken te waarborgen. Alleen nadat de nominale pensioenaanspraken in voldoende mate gewaarborgd zijn, is het streven van het bestuur om vanuit het beleggingsrendement een indexatie toe te kennen.

1.2 Visie

Bpf Foodservice is een zelfstandig bedrijfstakpensioenfonds gericht op de foodservice en aanverwante sectoren. Het bindt werknemers en werkgevers door het aanbieden van een passend pensioenproduct, ook in het nieuwe pensioenstelsel, dat onderscheidend is in focus op de klant, eenvoud en kostenefficiëntie, toekomstbestendigheid en transparantie.

1.3 Strategische doelstellingen

Het pensioenfonds heeft op basis van de missie en de visie de onderstaande strategische doelstellingen geformuleerd.

- In overleg met sociale partners invulling geven aan de uitwerking van het PrincipePensioenAkkoord en de nieuwe wetgeving, het voorkomen van (te specifieke) overgangsregelingen en passend binnen een "generieke" basisregeling met onderscheidende elementen.
- Goede binding met werknemers en werkgevers zodat er voldoende draagvlak is, wat voor sociale partners aanleiding is om te kiezen voor Bpf Foodservice als pensioenuitvoerder voor het nieuwe contract.
- Groei fonds: beheerste groei door aansluiting vrijgestelde werkgevers uit de (foodservice) sector door in te spelen op de voordelen van het fonds in de transitie.
- Onderzoeken 'interfondselijke' samenwerking gericht op schaalvoordelen.
- Monitoren IT-ontwikkelingen vanuit meerdere dimensies: vanuit perspectief risicomanagement, maar ook vanuit kansen- en kostenperspectief.

De strategie van het pensioenfonds is nader uitgewerkt in het document 'Strategie'.

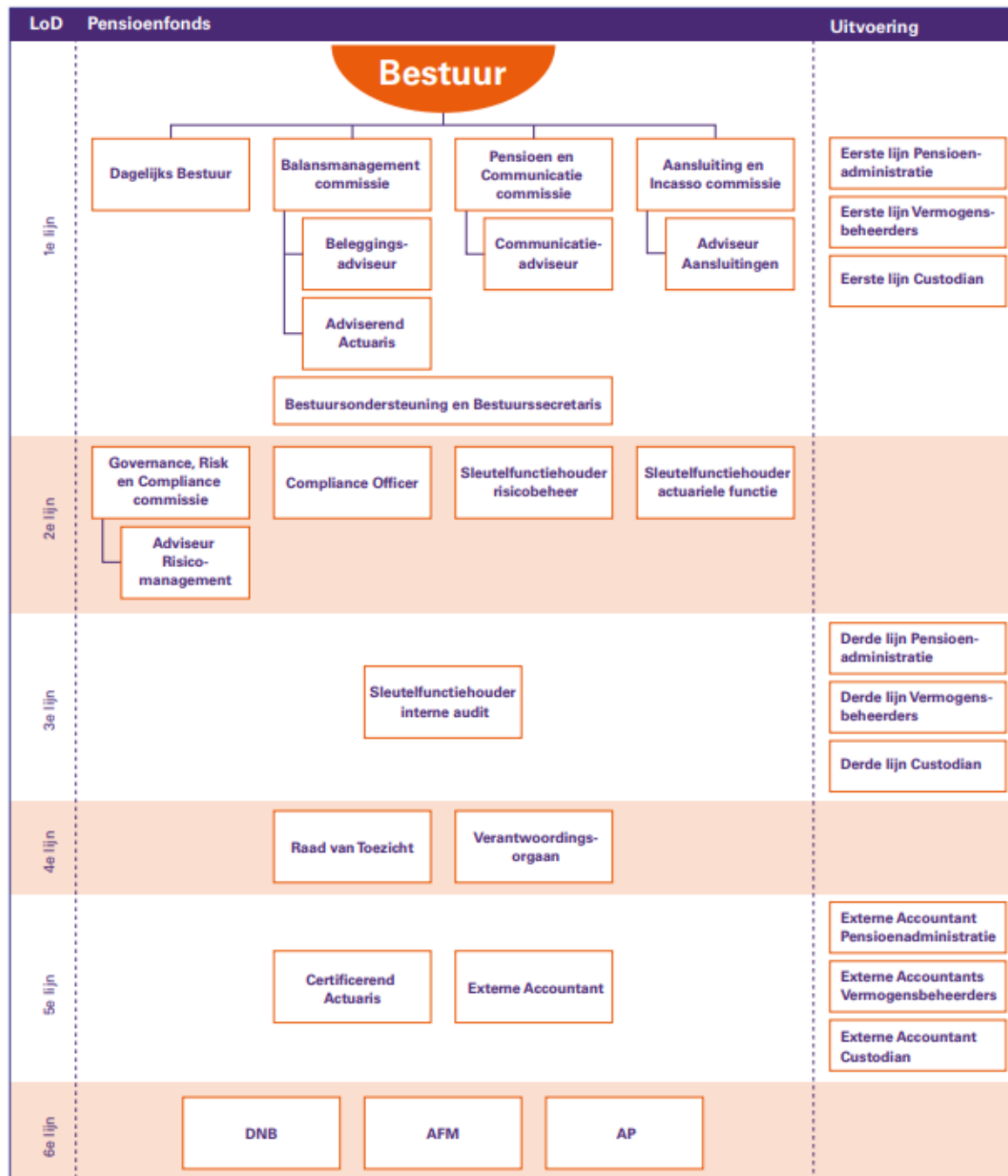
1.4 Verankering binnen de organisatie van het pensioenfonds

De wijze waarop de missie, visie en strategische doelstellingen zijn verankerd in de organisatie van het pensioenfonds wordt verder uitgewerkt in deze ABTN en bijbehorende bijlagen.

2. Organisatie

2.1 Organisatie

De organisatiestructuur van het pensioenfonds is weergegeven in onderstaand organogram.

In bijlage A is een uitwerking van dit organogram te vinden. In deze bijlage is tevens een nadere uiteenzetting opgenomen over de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de partijen genoemd in het organogram.

2.2 Beleid

Om de gestelde doelen, zoals bedoeld in hoofdstuk 1, te verwezenlijken voert het bestuur een (financieel) beleid, dat in diverse beleidsdocumenten nader is uitgewerkt. In deze ABTN wordt hier nader op ingegaan in hoofdstuk 7 en 8.

3. Risicohouding en haalbaarheidstoets

Conform de Pensioenwet dient het bestuur van een pensioenfonds de doelstellingen en beleidsuitgangspunten (waaronder de risicohouding) van het pensioenfonds – in overleg met de sociale partners - vast te leggen. De kwantitatieve risicohouding van het pensioenfonds wordt jaarlijks getoetst met de haalbaarheidstoets.

3.1 Doelstelling en beleidsuitgangspunten

De doelstellingen en beleidsuitgangspunten die in overleg met de sociale partners zijn vastgesteld zijn als volgt.

Doelstellingen

1. Op grond van de Bedrijfstakuitvoeringsovereenkomst (BUO) voor de Foodservice en de Groothandel in Levensmiddelen heeft Bpf Foodservice de opdracht om binnen de totale premie van 25,7% van de pensioengrondslagsom een pensioenregeling uit te voeren. Het pensioenfonds legt de premieverdeling vast in het pensioenreglement en het uitvoeringsreglement. De premieverdeling bedraagt 1/3 voor de werknemer en 2/3 voor de werkgever.
2. Het pensioenfonds heeft ten doel, overeenkomstig de bepalingen van de statuten en de pensioenreglementen, werknemers en gewezen werknemers in de Foodservice en de Groothandel in Levensmiddelen, alsmede de na te laten betrekkingen van de werknemers en de overige belanghebbenden, te beschermen tegen geldelijke gevolgen van ouderdom en overlijden.
3. Het pensioenfonds voert een geharmoniseerde pensioenregeling uit die past binnen de fiscale kaders en voldoet aan overige wet- en regelgeving.

Beleidsuitgangspunten

Bij de beleidsuitgangspunten komen de ambitie, het benodigd risico en de gewenste zekerheid tot uiting. Dit vormt de kwalitatieve omschrijving van de risicohouding van het pensioenfonds.

1. Gezien de lage risicobereidheid en -draagkracht van de deelnemers van Bpf Foodservice beschouwt het fondsbestuur het als haar primaire taak om de nominale pensioenaanspraken te waarborgen. Alleen nadat de nominale pensioenaanspraken in voldoende mate gewaarborgd zijn, is het streven van het bestuur om vanuit het beleggingsrendement een indexatie toe te kennen.
2. De gekozen pensioenregeling dient betaalbaar te zijn, in die zin dat de door het fonds vastgestelde hoogte van de gedempte kostendekkende premie door sociale partners wordt aanvaard.

3.2 Risicohouding (kwantitatief)

De risicohouding is de mate waarin het pensioenfonds bereid is beleggingsrisico's te lopen om de doelstellingen van het pensioenfonds te realiseren (de risicobereidheid) en de mate waarin het pensioenfonds beleggingsrisico's kan lopen gegeven de kenmerken van het pensioenfonds (het risicodraagvlak).

Het bestuur heeft een risicobereidheidsonderzoek onder de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden gehouden. Hieruit bleek dat de risicobereidheid en het risicodraagvlak laag zijn. De resultaten van het onderzoek zijn besproken met sociale partners en de fondsorganen.

In deze paragraaf wordt de kwantitatieve risicohouding van het pensioenfonds beschreven, waarbij onderscheid wordt gemaakt naar de risicohouding op de korte termijn (bandbreedte rondom het vereist eigen vermogen) en de risicohouding op de lange termijn (ondergrenzen pensioenresultaat). De risicohouding op de lange termijn wordt getoetst met de haalbaarheidstoets.

Korte termijn

Naar aanleiding van de resultaten van het risicobereidheidsonderzoek is op basis van een ALM-studie in 2017 een strategisch beleggingsbeleid vastgesteld. Het risicoprofiel dat uit het beleggingsbeleid voortvloeit, kan worden vertaald in een vereist eigen vermogen (de risicohouding op korte termijn). Voor wat betreft de risicohouding op de korte termijn wordt een niveau van de vereiste dekkingsgraad van 115% gedefinieerd, met een bandbreedte van 3%-punt naar boven en naar beneden. Dit betekent dat de vereiste dekkingsgraad in principe ligt tussen 112% en 118%.

Indien door wijziging van de (markt)omstandigheden of door een aanpassing van het fondsbeleid de vereiste dekkingsgraad structureel buiten deze bandbreedte terechtkomt, treedt het fondsbestuur in overleg met sociale partners.

Lange termijn

Het bestuur heeft de risicohouding voor de lange termijn geconcretiseerd door onderstaande grenzen te stellen aan het pensioenresultaat. Het pensioenresultaat is de verhouding van de som van de verwachte uitkeringen conform fondsbeleid en de som van de verwachte uitkeringen inclusief indexatie op basis van de volledig prijsinflatie.

- De mediaan van het verwachte pensioenresultaat vanuit de evenwichtssituatie (situatie waarbij het eigen vermogen gelijk is aan het vereist eigen vermogen): 78%.
- De mediaan van het verwachte pensioenresultaat vanuit de feitelijke situatie: 78%.
- De maximale afwijking van de mediaan in een 'slechtweersscenario' (5^e percentiel) ten opzichte van de mediaan vanuit de feitelijke situatie: 25%. Hierbij heeft het bestuur als uitgangspunt genomen dat het pensioenresultaat in het slecht weer scenario, startend vanuit een gezonde financiële positie (vereiste dekkingsgraad), een nominaal pensioen moet representeren.

3.3 Haalbaarheidstoets

De haalbaarheidstoets geeft inzicht in het te verwachten pensioenresultaat op fondsniveau en de risico's die daarbij spelen, gegeven de financiële opzet van het pensioenfonds. In de haalbaarheidstoets worden de door het pensioenfonds gedefinieerde (lange termijn) ondergrenzen getoetst. De toets wordt uitgevoerd conform het betreffende artikel in het Besluit financieel toetsingskader en de nadere uitwerking in de Regeling Pensioenwet. Het pensioenfonds heeft in het vierde kwartaal van 2017 een aanvangshaalbaarheidstoets uitgevoerd in verband met wijzigingen in het beleggingsbeleid. Ieder jaar wordt de haalbaarheidstoets opnieuw uitgevoerd. De aanvangshaalbaarheidstoets zal opnieuw worden uitgevoerd bij een nieuwe pensioenregeling of wanneer zich een significante wijziging voordoet.

De uitkomsten van de aanvangshaalbaarheidstoets en de jaarlijkse haalbaarheidstoets worden in het kader van de verantwoording gedeeld met de raad van toezicht en het verantwoordingsorgaan.

Jaarlijkse haalbaarheidstoets

Met de jaarlijkse haalbaarheidstoets wordt gemonitord in hoeverre het verwachte pensioenresultaat nog steeds aansluit bij de oorspronkelijk gewekte verwachtingen. Jaarlijks wordt vanuit de feitelijk financiële positie van het pensioenfonds getoetst of het verwachte pensioenresultaat op fondsniveau in voldoende mate aansluit bij de door het pensioenfonds gekozen ondergrens en of het pensioenresultaat op fondsniveau in het slechtweersscenario niet teveel afwijkt van het verwachte pensioenresultaat op fondsniveau.

Maatregelen ingeval onvoldoende jaarlijkse haalbaarheidstoets

Indien bij de jaarlijkse haalbaarheidstoets blijkt dat niet wordt voldaan aan één van de volgende criteria uit de aanvangshaalbaarheidstoets:

- Het verwachte pensioenresultaat op fondsniveau blijft boven de door het pensioenfonds gekozen ondergrens voor dit pensioenresultaat; en/of
- Het pensioenresultaat op fondsniveau in het slechtweersscenario wijkt niet teveel af van het verwachte pensioenresultaat op fondsniveau, waarbij het pensioenfonds hiervoor de maximale afwijking heeft vastgesteld,

treedt het bestuur in overleg met sociale partners om te bezien of, en zo ja welke, maatregelen genomen moeten worden.

4. Hoofdpijnen uitvoeringsreglement en pensioenregeling

Het bestuur heeft ten behoeve van de uitvoering van de pensioenovereenkomst een uitvoeringsreglement opgesteld dat voldoet aan artikel 25 PW en verspreid onder alle aangesloten werkgevers. Met ondernemingen die vrijwillig zijn aangesloten is een separate uitvoeringsovereenkomst aangegaan.

4.1 Hoofdpijnen uitvoeringsreglement

De hoofdpijnen van het uitvoeringsreglement van het pensioenfonds zijn:

Wijze vaststelling verschuldigde premie	Hiervoor verwijzen wij naar hoofdstuk 7 en bijlage B.
Premiebetaling	Werkgevers ontvangen ieder kwartaal een voorschotnota voor het desbetreffende kwartaal. Na afloop van het kwartaal ontvangt de werkgever een afrekennota en na afloop van het boekjaar een eindafrekening. Nota's worden gebaseerd op bij fonds bekende en/of door het fonds ingeschatte gegevens. Premies dienen binnen 30 dagen na ontvangst van een nota te worden voldaan.
Informatieverstrekking door werkgevers aan pensioenfonds	Werkgevers zijn verplicht alle gegevens die voor de bepaling van de pensioenaanspraken relevant zijn, tijdig, juist en volledig door te geven en desgewenst inzage te verlenen in zakelijke gegevens en bescheiden, waarvan de inzage door het fonds nodig wordt geoordeeld voor een goede uitvoering van de pensioenregeling. Het niet nakomen van de informatieplicht kan leiden tot boetes en naheffingen.
Procedures premiebetalingsachterstand	Indien een werkgever in gebreke blijft bij het betalen van de verschuldigde premies, maakt het fonds gebruik van de rechtsmiddelen die het ter beschikking heeft.

Procedures wijzigen pensioenreglement naar aanleiding van wijziging pensioenovereenkomst	Het pensioenreglement wordt opgesteld en gewijzigd bij besluit van het bestuur in overeenstemming met de pensioenovereenkomst, de statuten, het uitvoeringsreglement en de geldende wet- en regelgeving.
Maatstaven en voorwaarden toeslagverlening	Het fonds kent een voorwaardelijke toeslagverlening op basis van de ontwikkeling van het prijsindexcijfer. Zie verder hoofdstuk 7 en bijlage B.
Uitgangspunten en procedures vermogenstekorten	In het geval van vermogenstekorten stelt het fonds een herstelplan op. Financiële sturingsmiddelen zijn het premiebeleid, het toeslagbeleid en het beleggingsbeleid. Ook kan het bestuur sociale partners adviseren de opbouw van pensioenrechten te verminderen en kunnen pensioenaanspraken en pensioenrechten worden verlaagd. Zie verder bijlage B.
Uitgangspunten en procedures premiekorting/terugstorting	Het fonds kan uitsluitend premiekorting verlenen op de gedempte kostendekkende premie indien wordt voldaan aan de wettelijke voorwaarden in de Pensioenwet. Het fonds maakt geen gebruik van de wettelijke mogelijkheden tot terugstorting.
Betalingsvoorbehoud werkgever	Het fonds kent geen betalingsvoorbehoud.
Bijstortingsverplichting	Het fonds kent geen bijstortingsverplichting.
Aansluitingscriteria voor vrijwillige aansluiting	Het fonds is bevoegd om binnen de door de Pensioenwet gestelde mogelijkheden overeenkomsten af te sluiten met werkgevers die niet onder de verplichtstellingsbeschikking vallen.
Aansluiting werkgever	Werkgevers in de bedrijfstak Foodservice en Groothandel in Levensmiddelen zijn verplicht aangesloten bij het fonds.

Het fonds is verplicht op verzoek van een werkgever vrijstelling van de verplichting tot deelneming in het fonds en van de verplichting tot premiebetaling van het fonds te verlenen voor alle werknemers of een deel van de werknemers van die werkgever in de in het Vrijstellings- en boetebesluit Wet Bpf 2000 genoemde situaties van verplichte vrijstelling.

Op verzoek van een werkgever kan het bestuur op grond van het Vrijstellings- en boetebesluit Wet Bpf 2000 ook om andere redenen vrijstelling verlenen. In beginsel verleent het bestuur geen vrijstelling, tenzij de belangen van de werknemers zwaarder wegen dan de belangen van het fonds om de werkgever te laten toetreden.

Aan een vrijstelling kunnen door het bestuur voorwaarden worden verbonden.

Het uitvoeringsreglement is aan de ABTN toegevoegd als bijlage D5.

4.2 Hoofdpijnen pensioenregeling

De hoofdpijnen van de pensioenregeling van het pensioenfonds zijn:

Deelnemers	Elke werknemer vanaf 21 jaar.
Pensioenrichtleeftijd	Eerste dag van de maand waarin de deelnemer 68 jaar wordt.
Regeling	Een middelloonregeling met voorwaardelijke toeslagverlening, met een opbouwpercentage (ouderdomspensioen) van 1,29% (2021) van de in dat jaar vastgestelde pensioengrondslag tot het maximum pensioengevend salaris.

Pensioengevend salaris	Het pensioengevend jaarsalaris is opgebouwd uit: 12 respectievelijk 13 maal (met toepassing van een correctie in kalenderjaren waarbij sprake is van een 53ste week) het met de deelnemer overeengekomen vaste bruto maand- respectievelijk 4-wekelijkse salaris; vermeerderd met: de vaste toeslag op het salaris volgens werktijdenregeling II en de vaste toeslag op het salaris volgens werktijdenregeling IV op grond van de subsectorale cao voor de Groothandel in Levensmiddelen. Voor aangesloten werkgevers die niet vallen onder deze cao, kan een vergelijkbare regeling als pensioengevend worden aangemerkt; vakantietoeslag/-bijslag; provisie. Tantièmes, vergoeding voor overwerk en andere door de aangesloten werkgever met de werknemer afgesproken emolumenten blijven buiten beschouwing Voor parttimers wordt het werkelijke salaris omgerekend naar een fictief voltijdsalaris. Het pensioengevend jaarsalaris wordt gemaximeerd op een door het bestuur te bepalen bedrag. In 2021 is dit maximum op € 53.499 gesteld.
Franchise	De franchise is gelijk aan 100/75 maal de enkelvoudige AOW-uitkering voor een gehuwde inclusief vakantietoeslag zoals deze op jaarbasis geldt per 1 januari van enig jaar. De franchise wordt naar boven afgerond op hele euro's. Per 1 januari 2021 is de franchise € 14.544. De franchise in enig jaar bedraagt nooit minder dan het minimumbedrag zoals omschreven in artikel 18a lid 8 van de Wet op de loonbelasting 1964.
Pensioengrondslag	Pensioengevend jaarsalaris minus franchise.

Vaststelling jaarlijks opbouwpercentage	Op basis van de totale premie die beschikbaar is voor uitvoering van de pensioenregeling stelt het pensioenfonds jaarlijks het opbouwpercentage van het ouderdomspensioen vast. Het te bereiken ouderdomspensioen en het partner- en wezenpensioen worden van dit vastgestelde opbouwpercentage afgeleid. Bij deze vaststelling wordt berekend of de totale premie ten minste gelijk is aan de toetspremie als opgenomen in deze ABTN, die benodigd is om een opbouwpercentage van 1,60% te realiseren. Indien en voor zover in enig jaar de totale premie meer bedraagt dan de toetspremie die benodigd is om een opbouwpercentage van 1,60% te realiseren, dan wordt het meerdere gedoteerd aan de premie-/toeslagreserve. Indien en voor zover in enig jaar de totale premie minder bedraagt dan de toetspremie die benodigd is om een opbouwpercentage van 1,60% te realiseren, dan wordt het opbouwpercentage van het ouderdomspensioen zodanig verlaagd dat de totale premie gelijk is aan de toetspremie die benodigd is om het verlaagde opbouwpercentage te kunnen realiseren. Het bestuur kan ook besluiten om middelen aan de premie-/toeslagreserve te onttrekken zodat de verlaging van het opbouwpercentage (deels) kan worden afgewend.
Levenslang ouderdomspensioen	Op basis van een opbouwpercentage van 1,29% per jaar (2021). Parttimers bouwen naar rato van het actuele parttimepercentage op.
Levenslang partnerpensioen	Op basis van een opbouwpercentage dat gelijk is aan 70% van het opbouwpercentage van het ouderdomspensioen in het betreffende jaar. Het partnerpensioen voor toekomstige jaren is op risicobasis gedekt.
Wezenpensioen	Risicodekking van 20% van het in uitzicht gestelde partnerpensioen.

Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid	De (gewezen) deelnemer heeft recht op een premievrije voortzetting van de pensioenopbouw als hij tijdens de deelneming door ziekte recht krijgt op (gedeeltelijke) loondoorbetaling volgens het Burgerlijk Wetboek of op (gedeeltelijke) uitkering volgens de Ziektewet, en aansluitend arbeidsongeschikt wordt. De premievrije voortzetting van de deelneming is afhankelijk van het fictieve arbeidsongeschiktheidspercentage, dat wordt vastgesteld door de verhouding tussen het ongemaximeerde WIA-dagloon verminderd met de inkomsten uit arbeid die de deelnemer per dag verdient dan wel, indien hoger, het bedrag aan restverdiencapaciteit, en het ongemaximeerde WIA-dagloon, te vermenigvuldigen met 100%.
Toeslagen	Op de pensioenrechten en pensioenaanspraken wordt jaarlijks toeslag verleend van maximaal de stijging van de consumentenprijsindex. Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen reserve gevormd en wordt geen premie betaald. De toeslagverlening wordt uit beleggingsrendement gefinancierd. Er is geen recht op toeslagverlening. Het verhogen van de pensioenen is voorwaardelijk. Of de pensioenen worden verhoogd en in welke mate is afhankelijk van de financiële middelen van het fonds en van het oordeel van het bestuur en de actuaris over de financiële positie van het fonds. Het bestuur beslist jaarlijks in hoeverre de pensioenrechten en pensioenaanspraken worden aangepast.
Flexibele elementen	- vervroeging en uitstel pensioendatum - deeltijdpensioen - uitruil ouderdomspensioen in partnerpensioen en omgekeerd; - hoog/laag constructie
Overgangsregeling(en)	De aanspraken van (gewezen) deelnemers opgebouwd tot 1 januari 2018 zijn overgenomen in de regeling 2018. Dit geldt eveneens voor de arbeidsongeschikten die deelnamen in de voormalige regeling I (2006). Voor arbeidsongeschikte deelnemers die deelnamen aan de voormalige regelingen II (2001) en III (1982) blijven de uitgangspunten zoals genoemd in deze regeling voor de opbouw van toepassing. De betreffende uitgangspunten zijn als bijlage toegevoegd bij de regeling 2018.

---

5. Aansluiting werkgevers en verkrijging deelnemerschap

Het fonds werkt binnen een verplichtstellingsbeschikking, die is afgegeven naar aanleiding van verzoeken door het georganiseerde bedrijfsleven in de branche voor de Foodservice en Groothandel in Levensmiddelen:

De verplichtstellingbeschikking dateert van 1964, en is laatstelijk gewijzigd in 2018.

Naast de verplichte deelneming uit hoofde van de verplichtstellingsbeschikking, is het fonds op grond van haar statuten bevoegd om binnen de door de Pensioenwet gestelde mogelijkheden overeenkomsten af te sluiten met ondernemingen die niet onder de verplichtstellingsbeschikking vallen (uitvoeringsovereenkomst tot vrijwillige aansluiting).

In die overeenkomsten wordt dan vastgelegd dat partijen zich verbinden aan de statuten, de pensioenreglementen en het uitvoeringsreglement van het fonds. Tevens moeten partijen zich verbinden aan de besluiten van het bestuur van het fonds. Bedoelde overeenkomsten worden in beginsel aangegaan voor de duur van vijf jaar en telkens, behoudens opzegging, stilzwijgend voor de duur van vijf jaar verlengd. Elke vrijwillig aangesloten onderneming (maar ook het fonds) kan de overeenkomst beëindigen.

Ondernemingen die onder de verplichtstelling vallen maar vrijstelling willen, kunnen een vrijstellingsverzoek indienen op basis van één van de gronden zoals vermeld in het Vrijstellingsbesluit Wet Bpf 2000.

Uitgangspunt van het fonds is dat zij, in beginsel, geen vrijstelling verleent aan de verzoeken die vallen onder artikel 6 van het Vrijstellingsbesluit (onverplichte vrijstellingsverzoeken). Dit laat onverlet dat het fonds elk verzoek tot vrijstelling individueel toetst om vast te stellen of vrijstelling wellicht gegeven zou moeten worden. Bij deze toetsing geldt dat het fonds alleen vrijstelling verleent, indien er sprake is van zeer bijzondere omstandigheden van dien aard dat er bij de werkgever en/of zijn werknemers sprake is van zodanig zwaarwichtige belangen in verhouding tot het belang van het fonds, dat het belang van het fonds om geen vrijstelling te verlenen moet wijken voor het zwaarwichtige belang van de werkgever en/of werknemers. In het geval vrijstelling wordt verleend op basis van artikel 6 van het Vrijstellingsbesluit is een actuariële en financiële gelijkwaardigheid van de regeling vereist.

Het fonds heeft een standaard actuariële gelijkwaardigheidsverklaring opgesteld. Onderdeel van deze standaard gelijkwaardigheidsverklaring is een opsomming van de uitgangspunten en aannames voor de uit te voeren gelijkwaardigheidstoets waarmee het fonds op voorhand instemt. Het fonds voert het beleid dat de ondernemingen die een vrijstelling aanvragen de actuariële gelijkwaardigheid aantonen op basis van bovengenoemde standaard actuariële gelijkwaardigheidsverklaring.

Het fonds zorgt voor de pensioenbelangen en –verplichtingen, die voortkomen uit de statuten en de reglementen van het fonds, van de werknemers bij alle aangesloten ondernemingen.

De aangesloten ondernemingen moeten op grond van de statuten en reglementen van het fonds zorgen voor het tijdig betalen van de verschuldigde premie en voor het aanmelden van iedere werknemer die door de statuten en reglementen als deelnemer wordt aangemerkt.

Bpf Foodservice kan bij de volgende situaties verzekeringstechnisch nadeel in rekening brengen:

- bij uittreding van ondernemingen als gevolg van vrijstelling in die situaties die in het Vrijstellings- en boetebesluit van de Wet Bpf 2000 zijn omschreven;
- bij aansluiting volgend op een verzoek tot intrekking van een (doorlopende) vrijstelling; en
- bij een vrijwillige toetreding.

Het beleid bij toe- en uittreding en verzekeringstechnisch nadeel van Bpf Foodservice wordt in de bijlage **D3** nader omschreven.

6. Risicomanagement

Het pensioenfonds wordt bij de uitvoering van de pensioenregeling op meerdere dimensies geconfronteerd met risico's. Risico's zijn mogelijke gebeurtenissen die van invloed zijn, positief of negatief, op het realiseren van de missie, visie, strategie en doelstellingen van het pensioenfonds, zoals beschreven in paragraaf 1.3 van deze ABTN.

Het doel van Integraal Risicomanagement (IRM) is om bij te dragen aan de realisatie van de strategische doelstellingen van het fonds door de daadwerkelijke blootstelling aan risico zo goed mogelijk aan te laten sluiten op de gewenste blootstelling. Het bestuur is eindverantwoordelijk voor het IRM en verantwoordelijk voor een passende beheersing van alle risico's waarmee het fonds wordt geconfronteerd.

Vanuit deze verantwoordelijkheid heeft het bestuur – gebaseerd op het Risk Appetite Value Chain (RAVC)-vierkwadrantenmodel – het IRM ingericht op basis van de volgende vier bouwstenen: risicogovernance, -strategie, -processen en -bewustzijn. Deze vier bouwstenen van het IRM-raamwerk worden hieronder toegelicht.

6.1 Risico-governance

De basis voor een effectief IRM van het fonds is een heldere en passende verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Hoe deze rollen zich tot elkaar verhouden is gebaseerd op het principe van 'six lines of defence' en is opgenomen in het organogram in paragraaf 2.1 van deze ABTN waarin de organisatiestructuur van het fonds is weergegeven.

Het IRM is een onderdeel binnen het gehele governance-raamwerk van het fonds. De verantwoordelijkheidsverdeling op het gebied van IRM is vastgelegd in een RACI-tabel. Dit overzicht geeft per stap binnen het IRM-proces weer wat de periodiciteit van de stap is, wie verantwoordelijk is, wie de stap uitvoert, wie wordt geconsulteerd en wie geïnformeerd.

6.2 Risicostrategie

Met de risicostrategie wordt binnen het IRM van het fonds de methodologie bedoeld die wordt gehanteerd. Deze methodologie laat zich het best aan de hand van een acht-stappenplan beschrijven:

Stap 1: Missie, visie, strategie en risicohouding

Deze processtap behelst het door het bestuur valideren of herijken van de missie, visie, strategie en de risicohouding. Het bestuur stelt minimaal eens in de drie jaar de missie, visie en strategie vast. Jaarlijks, of eerder als daar aanleiding toe is, wordt getoetst of deze bijgesteld moeten worden.

De risicohouding is een grondhouding van een individu of groep ten opzichte van risico en onzekerheid. De risicohouding van het bestuur is een reflectie van de individuele risicohouding van de afzonderlijke bestuursleden. Deze vormt de basis voor de bepaling van de risicobereidheid en -tolerantie van het fonds. Het fonds stelt de risicohouding jaarlijks vast, of bij wijziging van de missie, visie en/of strategie.

Stap 2: Doelstellingen en risicobereidheid

In deze stap worden de strategische doelstellingen (wat het fonds wil bereiken) en de risicobereidheid (wat het fonds niet wenst mee te maken) vastgesteld. Samen met de risicohouding uit de eerste stap vormt de risicobereidheid de risk appetite of het (gewenste) risicoprofiel van het fonds.

Stap 3: Identificeren en benoemen van risico's

Risico's zijn mogelijke gebeurtenissen die het realiseren van de strategische doelstellingen in de weg kunnen staan. Binnen het IRM wordt onderscheid gemaakt naar strategische en operationele risico's.

Het bestuur identificeert, definieert en actualiseert de strategische risico's ten minste jaarlijks. Hierbij worden de risico's zo specifiek mogelijk beschreven in termen van oorzaak, onzekerheid en gevolg voor de strategische doelstellingen van het fonds.

Voor de identificatie van de operationele risico's voert het bestuur ten minste eenmaal per jaar een keten-risico-analyse uit op de voornaamste procesketens. De verschillende subcategorieën van de operationele risico's zijn gebaseerd op FIRM, het risicomodel van De Nederlandsche Bank (DNB). Ter vergroting van het inzicht in de bedrijfsvoering heeft het fonds een proceshuis opgesteld waarin de hoofd- en subprocessen van het fonds zijn vastgelegd en gecategoriseerd in besturende, primaire en secundaire processen.

In aanvulling op de jaarlijkse analyse van de strategische en operationele risico's voert het bestuur periodiek risico-analyses uit op specifieke thema's. Eén daarvan is de Systematische Integriteitsrisicoanalyse (SIRA), die jaarlijks wordt uitgevoerd.

6.3 Risicoprocessen

De vastgestelde risicohouding, risicobereidheid en de identificatie van de risico's vormen de basis voor de doorlopende processen van evaluatie, beheersing, bewaking en bijsturing. Dit levert de volgende stappen op:

Stap 4: Wegen van risico's

Na identificatie van de risico's wordt een inschatting gemaakt van de bijbehorende kans en impact die te verwachten is als er geen beheersmaatregelen worden ingezet. De combinatie van de scores op 'kans' en 'impact' (de weging vindt plaats op basis van een vijfpuntsschaal variërend van 'zeer gering' tot 'hoog') levert het zogenoemde 'bruto risico' op. De inschatting van het bruto risico wordt vastgelegd in de 'risico-controle-matrix'.

Stap 5: Beheersmaatregelen en netto risico's

Het bestuur heeft meerdere opties om met risico's om te gaan. Die opties, de zogenoemde 'risk-responses' zijn: accepteren (geen extra maatregelen), vermijden, overdragen (zoals herverzekerden) en beheersen (maatregelen om kans en/of impact te beperken). De keuze voor de risk-response bepaalt het bestuur op basis van de hoogte van het bruto risico ten opzichte van de risicobereidheid en de kosten van de risk-response.

De verwachte invloed van de gekozen risk-response en bijbehorende beheersmaatregel(en) wordt vastgesteld en levert het 'netto risico' op. De risk-response, de beheersmaatregelen en de weging van het netto risico worden vastgelegd in de risico-controle-matrix.

Er zijn drie risico-controle-matrices: voor de strategische, operationele en systematische integriteitsrisico's. Voor de grafische weergave van de (relatieve) inschatting van de weging van de risico's hanteert het fonds een heatmap.

Stap 6: Borgen van de beheersmaatregelen in de organisatie

In deze stap borgt het bestuur dat de gekozen en gedocumenteerde beheersmaatregelen daadwerkelijk zijn ingericht ('bestaan') en dat deze ook effectief werken ('werking'). Daarvoor wijst het bestuur het eigenaarschap van de beheersmaatregelen toe aan commissies, het bestuursbureau of externe adviseur. Daarnaast worden de beheersmaatregelen opgenomen in de jaarkalender van de commissies en in de afspraken met uitbestedingspartijen.

Stap 7: Informeren en communiceren.

Ter verdere vergroting van het draagvlak voor het IRM, draagt het bestuur het beleid en de uitkomsten daarvan uit naar de diverse stakeholders. Dit gebeurt onder meer door het verstrekken van het strategiedocument en de ABTN, evaluatie en actualisatie van het IRM-beleid met commissies en uitvoeringspartijen, rapportages op te stellen over de voortgang van het IRM-jaarplan en het expliciet aandacht besteden aan IRM in bestuursagenda, voorleggers bij besluiten en notulen.

De effectiviteit van het IRM-beleid wordt inzichtelijk aan de hand van de rapportages over de beheersing van risico's. Via de rapportagecyclus wordt het bestuur in staat gesteld inzicht te verkrijgen in het risicoprofiel van het fonds in de praktijk, waar nodig bij te sturen en zich over het IRM te kunnen verantwoorden.

Stap 8: Monitoren en evaluatie van het gehele proces en reflectie Monitoring (bewaking).

Ten minste eenmaal per jaar wordt een evaluatie van het IRM-proces uitgevoerd. Als uitkomst van de evaluatie wordt vastgesteld of het IRM-beleid moet worden bijgesteld.

Het fonds is verplicht ten minste driejaarlijks een zogenoemde eigenrisicobeoordeling uit te voeren en de resultaten hiervan schriftelijk vast te leggen. Bij significante wijzigingen kan ook tussentijds een eigenrisicobeoordeling noodzakelijk zijn. Het bestuur is verantwoordelijk voor het vaststellen van de eigenrisicobeoordeling en heeft voor de invulling beleid vastgelegd.

6.4 Risicobewustzijn

De laatste bouwsteen is risicobewustzijn, ofwel 'het in de genen hebben' van het risicomangement. Bij de jaarlijkse evaluatie van het IRM-raamwerk en de zelfevaluatie van het bestuur wordt nadrukkelijk stilgestaan bij dit onderwerp.

Het beleid inzake IRM is nader uitgewerkt in het document 'Integraal risicomangement beleid 2019'.

7. Financiële opzet en sturingsmiddelen

Het fonds is een 'eigen beheer' fonds. In dit hoofdstuk wordt een samenvatting gegeven van de financiële opzet van het pensioenfonds. In het beleidsdocument premie- en toeslagbeleid – dat is opgenomen als bijlage B bij deze ABTN - zijn de financiële opzet bij het pensioenfonds en de daarmee samenhangende financiële sturingsmiddelen nader beschreven.

7.1 Herverzekering

Zowel het overlijdensrisico als het arbeidsongeschiktheidsrisico (premienvrije voortzetting pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid) wordt in eigen beheer gehouden. Deze risico's zijn dus niet herverzekerd.

7.2 Beleidsdekkingsgraad

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds wordt bepaald als het voortschrijdend gemiddelde van de gerapporteerde dekkingsgraden van de 12 maanden voorafgaand aan het moment van vaststelling. Bepaalde beleidsmaatregelen moeten gebaseerd worden op deze beleidsdekkingsgraad.

Om te waarborgen dat de maandelijkse dekkingsgraad (die ten grondslag ligt aan de beleidsdekkingsgraad) zoveel mogelijk wordt gebaseerd op juiste en tijdige informatie is het proces aangaande de vaststelling van de maandelijkse dekkingsgraad vastgelegd in de bijlage D4 'Proces (beleids)dekkingsgraad'.

Wanneer een van de partijen die betrokken zijn bij de totstandkoming en/of controle van de berekening van de (beleids)dekkingsgraad na indiening bij DNB constateert dat de uitkomst met meer dan 0,2%-punt (positief of negatief) afwijkt van de op basis van (latere) beschikbare informatie feitelijke hoogte van de (beleids)dekkingsgraad wordt hierover gerapporteerd aan het bestuur. Het bestuur beraadt zich in dit geval over de te nemen stappen ten einde de ontstane situatie naar de toekomst te kunnen voorkomen.

Indien er besloten wordt om de actuariële grondslagen te wijzigen, naar aanleiding van wetgeving of (intern) onderzoek, dan zal het bestuur deze grondslagen aan uiterlijk het einde van de eerstvolgende maand na het bestuursbesluit in de maanddekkingsgraad verwerken. Indien dit vanwege administratieve redenen niet haalbaar blijkt te zijn, dienen de grondslagen in ieder geval uiterlijk op 31 december van het jaar te zijn verwerkt.

7.3 Beleid reserveringen

Het pensioenfonds stelt toereikende technische voorzieningen vast met betrekking tot het geheel van de pensioenverplichtingen. De daarbij gehanteerde waarderingmethode en grondslagen worden nader toegelicht in bijlage C.

Het pensioenfonds stelt periodiek per 31 december het minimum vereist eigen vermogen vast overeenkomstig artikel 11 van het Besluit financieel toetsingskader. De minimaal vereiste dekkingsgraad is gelijk aan 100% vermeerderd met het minimaal vereist eigen vermogen als percentage van de technische voorzieningen. Indien de beleidsdekkingsgraad lager is dan de minimaal vereiste dekkingsgraad is er sprake van een dekkingstekort.

Tevens stelt het pensioenfonds ieder kwartaal op basis van het standaard model van DNB het vereist eigen vermogen vast zodanig dat het vereist eigen vermogen vast zodat met een zekerheid van 97,5% wordt voorkomen dat het pensioenfonds binnen een periode van een jaar over minder waarden beschikt dan de technische voorzieningen. Een beschrijving van het model dat het pensioenfonds hanteert voor de vaststelling van het vereist eigen vermogen is opgenomen in bijlage B van deze ABTN. De vereiste dekkingsgraad is gelijk aan 100% vermeerderd met het vereist eigen vermogen als percentage van de technische voorzieningen. Indien de beleidsdekkingsgraad lager is dan de vereiste dekkingsgraad bestaat er een reservetekort.

Zodra er sprake is van een reservetekort zal het pensioenfonds hierover DNB inlichten en een herstelplan opstellen conform artikel 138 van de Pensioenwet. In het herstelplan beschrijft het pensioenfonds de maatregelen die worden genomen om binnen de wettelijke termijnen het reservetekort op te heffen. Zolang de situatie van een reservetekort bestaat zal het pensioenfonds jaarlijks het herstelplan opnieuw opstellen.

7.4 Premiebeleid

De financiering van de op basis van het pensioenreglement vast te stellen pensioenaanspraken vindt plaats door betaling van een doorsneepremie. Deze doorsneepremie wordt door sociale partners vastgesteld. Sociale partners hebben besloten dat de uitvoering van de pensioenregeling door Bpf Foodservice niet meer mag kosten dan 25,7% van de pensioengrondslagsom.

Op basis van de totale premie die beschikbaar is voor uitvoering van de pensioenregeling stelt het pensioenfonds jaarlijks (vooraf) de toetspremie vast (peildatum 30 september). Bij deze vaststelling wordt berekend of de totale premie ten minste gelijk is aan de toetspremie die benodigd is om een opbouwpercentage van 1,60% te realiseren.

Indien en voor zover in enig jaar de totale premie meer bedraagt dan de toetspremie die benodigd is om een opbouwpercentage van 1,60% te realiseren, dan wordt het meerdere gedoteerd aan de premie-/toeslagreserve. Indien de toetspremie op basis van een opbouwpercentage van 1,60% voor het komend jaar hoger dreigt uit te komen dan de beschikbare premie én dit verschil niet (volledig) gefinancierd kan worden uit de aanwezige middelen in premie-/toeslagreserve, dan treedt het bestuur in overleg met sociale partners. Sociale partners kunnen vervolgens besluiten om de feitelijke premie te verhogen of om de pensioenregeling te versoberen. Indien sociale partners niet tijdig tot een besluit komen, wordt de pensioenregeling door het bestuur van Bpf Foodservice versoberd. In dat geval wordt het opbouwpercentage zodanig verlaagd dat de totale premie, inclusief een eventuele onttrekking uit de premie-/toeslagreserve, gelijk is aan de toetspremie die benodigd is om het verlaagde opbouwpercentage te kunnen realiseren.

Bij de bepaling van de kostendeekkende premie wordt rekening gehouden met een middeling van de rentetermijnstructuur over 36 maanden met een solvabiliteitsopslag op basis van de beleidsdekkingsgraad (met een ondergrens van het minimaal vereist eigen vermogen en een bovengrens van het vereist eigen vermogen). Over een langere periode bezien is het beleid daarmee gebaseerd op een gemiddelde premiedekkingsgraad van (minimaal) 104% (maar vanwege de demping kan de premiedekkingsgraad in enig jaar hoger of lager zijn).

Het premiebeleid is nader omschreven in het beleidsdocument premie- en toeslagbeleid (bijlage B).

7.5 Toeslagbeleid

Het pensioenfonds heeft een voorwaardelijk toeslagbeleid, gebaseerd op het streven om de pensioenen waardevast te houden. De daarbij gehanteerde maatstaf is voor zowel actieve als inactieve deelnemers gelijk aan de stijging van de afgeleide Consumentenprijsindex (CPI) alle bestedingen, zoals dit is vastgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) in de periode van september tot september het jaar er aan voorafgaand.

De mate van toeslagverlening wordt jaarlijks vastgesteld door het bestuur en is afhankelijk van de financiële positie (beleidsdekkingsgraad) van het pensioenfonds (peildatum 31 oktober). Er bestaat geen recht op toeslagen en er wordt hiervoor geen reserve aangehouden. Er zal alleen toeslagverlening plaats kunnen vinden voor zover dit toekomstbestendig is. Dat wil zeggen dat de financiële positie van het pensioenfonds zodanig is dat het te verlenen toeslagpercentage ook naar verwachting in de toekomst uitgekeerd zal kunnen worden. Het bestuur hanteert voor een besluit over de feitelijke toekenning de onderstaande beleidsstaffel als leidraad:

Beleidsdekkingsgraad	Toeslagverlening (als percentage van de maatstaf)
Lager dan 110%	Geen
Tussen 110% en bovengrens	Gedeeltelijk (voor zover ook in de toekomst te realiseren)
Hoger dan bovengrens	100% + eventuele inhaaltoeslagen en herstel van kortingen

De bovengrens wordt jaarlijks vastgesteld zodanig dat deze voldoet aan de eis van toekomstbestendigheid. De wijze waarop dit gebeurt en een verdere detaillering van het toeslagbeleid (inclusief het beleid voor herstel van kortingen en inhaaltoeslagen) zijn vastgelegd in het beleidsdocument premie- en toeslagbeleid (bijlage B).

7.6 Kortingenbeleid

Het bestuur kan als noodmaatregel besluiten de opgebouwde pensioenaanspraken en pensioenrechten te verminderen, indien overige maatregelen niet voldoende zijn. Deze situatie kan zich voordoen indien:

- Uit het herstelplan blijkt dat met inzet van overige financiële sturingsmiddelen herstel tot aan het niveau van het vereist eigen vermogen binnen de wettelijke termijnen niet mogelijk is. Vermindering van aanspraken zal dan in principe gespreid over de duur van het herstelplan plaatsvinden (tijdsevenredig). Alleen de korting in het eerste jaar zal onvoorwaardelijk worden toegepast. Eventuele kortingen in latere jaren zullen alleen worden toegepast indien en voor zover dit noodzakelijk blijkt bij het in dat jaar op te stellen herstelplan.

- Daarnaast zal een (onvoorwaardelijke) korting op de pensioenaanspraken en –rechten worden doorgevoerd als de beleidsdekkingsgraad op enig jaareinde en vervolgens vanaf (en met inbegrip van) dit startpunt zes maal jaarlijks opeenvolgend lager is dan de minimaal vereiste dekkingsgraad en ook de actuele dekkingsgraad bij de laatste vaststelling lager is dan de minimaal vereiste dekkingsgraad.

In beginsel wordt de korting uitgesmeerd over de maximaal mogelijke termijn, waarbij de korting elk jaar gelijk is. Op basis van kosten- en communicatieoverwegingen zal worden bezien of het beter is om een kortere kortingsperiode te kiezen, dan wel de korting in één keer toe te passen.

Het fonds informeert de deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en de werkgever(s) schriftelijk over het besluit tot vermindering van pensioenaanspraken en pensioenrechten. Een dergelijke vermindering kan op zijn vroegst 3 maanden nadat de pensioengerechtigden hierover zijn geïnformeerd en 1 maand nadat de deelnemers, gewezen deelnemers, werkgevers en toezichthouder hierover zijn geïnformeerd, worden gerealiseerd.

Bij de definitieve besluitvorming zal altijd evenwichtige belangenbehartiging in acht worden genomen. Dit kan er toe leiden dat in bepaalde omstandigheden van bovenstaande basis (onderbouwd) wordt afgeweken. De financiële sturingsmiddelen die het pensioenfonds kan toepassen om kortingsmaatregelen te voorkomen staan beschreven in het crisisplan.

7.7 Crisisplan

Op grond van de pensioenwetgeving dienen pensioenfondsen te beschikken over een financieel crisisplan. In dit verband heeft het bestuur een algemeen crisisplan opgesteld. Het eerste onderdeel van het algemeen crisisplan bestaat uit een financieel crisisplan dat een beschrijving is van maatregelen die het fonds op korte termijn zou kunnen inzetten indien de dekkingsgraad zich bevindt of zeer snel beweegt richting kritische waarden waardoor het realiseren van de doelstelling van het fonds in gevaar komt. Het tweede onderdeel van het algemene crisisplan betreft een noodprocedure bij spoedeisende situaties.

Het crisisplan is een leidraad en geeft een kader aan van oplossingsrichtingen ingeval van een financiële crisis. Uiteraard worden de concrete maatregelen in een crisissituatie altijd afgestemd op de omstandigheden van dat moment. In de bijlage **D1** is het financieel crisisplan nader beschreven.

7.8 Financiële sturingsmiddelen

Binnen het kader van de financiële opzet heeft het fonds de volgende financiële sturingsmiddelen:

- Aanpassen van de premie.
- Aanpassen van de beleggingsportefeuille.
- Aanpassen van de toeslagen.
- Aanpassen van de aanspraken.

Aanpassen van de premie

De financiële positie van het fonds of marktomstandigheden zouden op enig moment aanleiding kunnen zijn om de premie aan te passen. Door sociale partners is aangegeven dat de huidige

doorsneepremie de maximale premie is die sociale partners bereid zijn te betalen voor een pensioenregeling. Het bestuur van Bpf Foodservice is verantwoordelijk voor de uitvoering van het premiebeleid, binnen de door sociale partners afgesproken maximale hoogte van de doorsneepremie. Indien het bestuur op enig moment tot de conclusie komt dat de huidige doorsneepremie voor de uitvoering van de huidige pensioenregeling te laag is in relatie tot de eisen die gesteld worden aan de vaststelling van de premie, zal het bestuur hierover in overleg treden met sociale partners. Tijdens dit overleg zal gekeken worden naar een oplossing waarbij wel aan de eisen voor vaststelling van de premie voldaan wordt. Indien de sociale partners niet tijdig tot een besluit komen, wordt de pensioenregeling door het fonds versoberd. Uitgangspunt bij deze versobering is dat de feitelijke premie, na onttrekking uit de premie/toeslag-reserve voor zover aanwezig, minimaal gelijk is aan de toetspremie.

Het premiebeleid is nader uitgewerkt in paragraaf 7.4 en in bijlage B.

Aanpassen van de beleggingsportefeuille

De uitkomsten van de ALM-studie en resultaatsevaluatie door het pensioenfonds alsmede de situatie op de financiële markten zouden aanleiding kunnen geven om de beleggingsportefeuille aan te passen.

Het beleggingsbeleid is nader uitgewerkt in hoofdstuk 8.

Aanpassen van de toeslagen

Op het moment dat de middelen van het pensioenfonds het niet toelaten de wenselijke toeslagen toe te passen, kan besloten worden minder toeslag of geen toeslag toe te kennen.

Het toeslagbeleid is nader uitgewerkt in paragraaf 7.5 en in bijlage B.

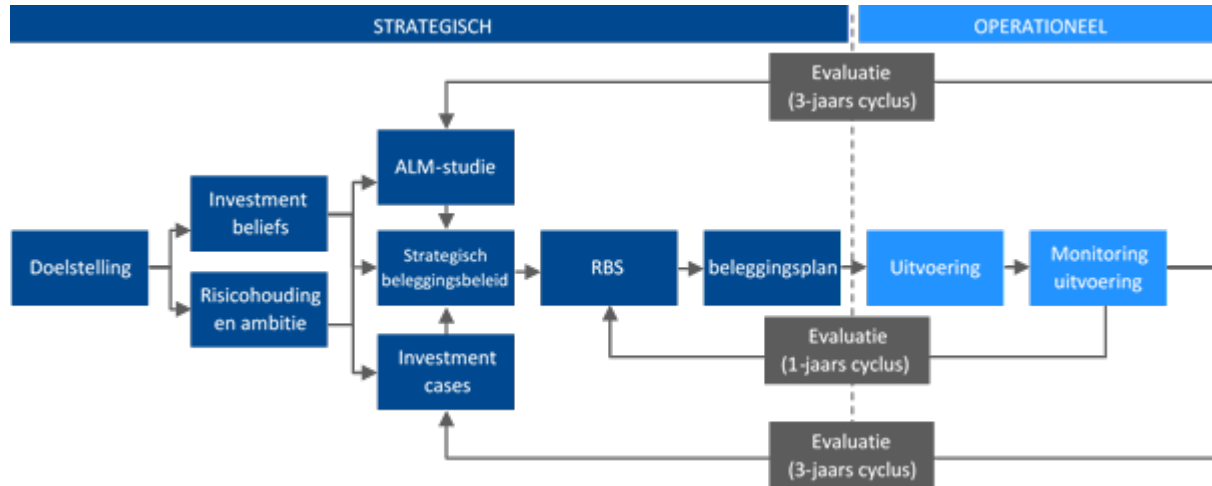
Aanpassen van de aanspraken

Indien de hiervoor genoemde sturingsmiddelen niet het gewenste effect hebben, kan worden besloten om de jaarlijkse pensioenopbouw te verminderen of – als laatste redmiddel – de opgebouwde pensioenaanspraken en –rechten te verminderen.

Het kortingenbeleid is nader uitgewerkt in paragraaf 7.6 en in het financieel crisisplan.

8. Beleggingsbeleid

Het bestuur hanteert in het kader van het beleggingsbeleid de volgende cyclus:

8.1 Beleggingsdoelstelling

Binnen het beleid van het pensioenfonds neemt de risicohouding een belangrijke plaats in. De risicohouding is de mate waarin het pensioenfonds bereid is beleggingsrisico's te lopen om de doelstellingen van het pensioenfonds te realiseren (de risicobereidheid) en de mate waarin het pensioenfonds beleggingsrisico's kan lopen gegeven de kenmerken van het pensioenfonds (het risicodraagvlak). Het bestuur heeft, in samenwerking met belanghebbenden, vastgesteld dat de risicobereidheid en het risicodraagvlak laag zijn. Gezien deze lage risicobereidheid en –draagvlak beschouwt het fondsbestuur het als haar primaire taak om met een voor Bpf Foodservice acceptabel beleggingsrisico een rendement te behalen waarmee de toekomstige nominale pensioenuitkeringen naar verwachting kunnen worden betaald. Mocht dit doel bereikt zijn dan heeft Bpf Foodservice het streven om een eventuele indexatie toe te kennen aan de deelnemers, indien het eigen vermogen toereikend is. Dit eigen vermogen dient als buffer om een terugval in de waarde van de beleggingen te kunnen opvangen.

8.2 Beleggingsdocumentatie

Het beleggingsbeleid is vastgelegd in de volgende documenten:

- Beleggingsplan en normportefeuille
- Verklaring beleggingsbeginselen bijlage D2
- Prudent person beleggingsbeleid, bijlage D6
- Beleid Maatschappelijk Verantwoord Beleggen
- Beleggingsorganisatie (incl. procuratieregeling)

8.3 Beleggingsmix

In onderstaande tabel staat de strategische portefeuille 2021, inclusief benchmarks.

Categorie	Norm	Benchmark
Returnportefeuille	35,0%	
Aandelen ontwikkelde markten	61,0%	MSCI World index
Aandelen opkomende markten	11,0%	MSCI Emerging Markets index
Vastgoed (niet-beursgenoteerd)	14,0%	Benchmarkrendement is feitelijke rendement categorie
EMD HC	7,0%	JESG EMBI Global Diversified Index
EMD LC	7,0%	JESG GBI-EM Global Diversified Index
Matchingportefeuille	65,0%	
LDI	43,0%	Benchmarkrendement is feitelijke rendement categorie
Bedrijfsobligaties wereldwijd	19,5%	Barclays Global Aggregate - Corporates (hedged into EUR)
Bedrijfsobligaties euro	19,5%	Barclays Euro-Aggregate: Corporates (EUR)
Hypotheken	18,0%	Benchmarkrendement is feitelijke rendement categorie
Liquiditeiten	0,0%	

8.4 Rente-afdekking

Het pensioenfonds dekt het renterisico af op marktwaarde, waarbij de norm renteafdekking wordt afgeleid uit onderstaande tabel.

Dynamische renteafdekking op basis van rentestand (20-jaars) en dekkingsgraad (marktrente)							
	Rentestand	<0,5%	1,0%	1,5%	2,0%	2,5%	3,0%
Dekkingsgraad							
<90%		50%	58%	66%	74%	82%	90%
95%		50%	57%	64%	71%	78%	85%
100%		50%	56%	62%	68%	74%	80%
105%		50%	55%	60%	65%	70%	75%
110%		50%	54%	58%	62%	66%	70%
115%		50%	53%	56%	59%	62%	65%
120%		50%	52%	54%	56%	58%	60%

8.4 Valuta-risico

Het valutarisico wordt voor 100% afgedekt binnen de matchingportefeuille en voor 0% binnen de returnportefeuille.

Aldus vastgesteld en ondertekend door het bestuur van Bpf Foodservice op 19 november 2020.

N.J. Passchier

Werknemersvoorzitter

Deze versie is op 11 maart 2021 geactualiseerd

dhr. J. Griffioen

Werkgeversvoorzitter

Bijlage A – Organisatiestructuur

Bestuur

Het bestuur van Bpf Foodservice is verantwoordelijk voor het beheer van het pensioenfonds. Het bestuur is paritair samengesteld en bestaat in principe uit acht personen, maar maximaal uit tien personen. Daarvan zijn vier bestuurders benoemd door het bestuur na voordracht door de aangesloten werkgeversorganisatie(s). Drie bestuurders worden benoemd door het bestuur na voordracht door de aangesloten werknemersorganisaties. De vertegenwoordiger van de pensioengerechtigden wordt benoemd door het bestuur na verkiezing door en uit de pensioengerechtigden van het fonds.

Aan het paritaire bestuur kunnen maximaal twee bestuurders worden toegevoegd die niet directe vertegenwoordigers zijn van de belanghebbenden bij het fonds. Deze bestuurders worden benoemd door het bestuur.

Bestuurscommissies

Het bestuur van Bpf Foodservice heeft commissies ingesteld om de besluitvorming voor het bestuur voor te bereiden en adviezen te verstrekken. Een uitgebreide taakomschrijving en de mandaatregeling van de commissies is opgenomen in de reglementen van de commissies.

Dagelijks bestuur (DB)

Het dagelijks beleid dient conform de Pensioenwet door minstens twee leden van het bestuur te worden bepaald. Deze taak is toegewezen aan het dagelijks bestuur. Het dagelijks bestuur bestaat uit de werkgevers- en werknemersvoorzitter van het fonds.

Het dagelijks bestuur (DB) is door het bestuur gemandateerd om in bepaalde, duidelijk omschreven situaties, namens het bestuur een besluit te nemen. De werkgevers- en werknemersvoorzitter verrichten om beurten de rol van voorzitter, telkens voor de tijd van een kalenderjaar. Het DB wordt bijgestaan door een bestuurssecretaris.

Balansmanagementcommissie (BMC)

De belangrijkste taken van de Balansmanagementcommissie (BMC) bestaan uit het adviseren van het bestuur over het beleggingsbeleid en het monitoren van de activiteiten van de vermogensbeheerders. Tevens is de BMC verantwoordelijk voor het Environmental, Social en Governance-beleid (ESG). Daarnaast behandelt de commissie (beleids)onderwerpen zoals het premie- en indexatiebeleid.

De BMC wordt bijgestaan door een beleggingsadviseur en een actuariële adviseur.

Het beleggingsbeleid is vastgelegd in een beleggingsbeleidsplan dat elk jaar opnieuw wordt vastgesteld. Het actuariële beleid is vastgelegd in een premie- en toeslagenbeleid (bijlage B) en een beleidsdocument 'waarderingmethoden en grondslagen' (bijlage C).

Aansluitings- en incassocommissie (AIC)

De aansluitings- en incassocommissie (AIC) voert samen met de uitvoeringsorganisatie het aansluitings- en incassobeleid uit en adviseert het bestuur over dit beleid en over handhavingsskwesties.

Pensioen en Communicatiecommissie (P&CC)

De Pensioen en Communicatiecommissie (P&CC) is verantwoordelijk voor de voortgang van de uitvoering van het communicatie- en pensioenbeleid van het fonds en formuleert beleidsvoorstellen in samenspraak met de communicatie- respectievelijk bestuursadviseur voor aanpassing van het communicatie- en pensioenbeleid ter besluitvorming van het bestuur.

Governance, Risk en Compliance Commissie (GRCC)

De Governance, Risk en Compliance Commissie (GRCC) is een tweedelijns commissie die invulling geeft aan het integraal risicomanagementbeleid. De GRCC ondersteunt daarbij de eerste-lijns commissies. De GRCC wordt bijgestaan door een adviseur risicobeheer.

Commissie Overleg Sociale Partners (COS)

De Commissie Overleg Sociale Partners (COS) bestaat uit vertegenwoordigers van cao-partijen en het bestuur. Deze commissie vergadert in de aanloop naar grote wijzigingen in de pensioenregelingen, doch minimaal tweemaal per jaar. De commissie heeft tot taak:

- De afstemming tussen het fonds en cao-partijen soepel te laten verlopen en
- Cao-partijen te informeren over de actuele stand van zaken binnen het fonds.

Sleutelfunctiehouders

Het pensioenfonds beschikt over een risicobeheerfunctie, een interne auditfunctie en een actuariële functie. Het fonds heeft houders voor deze functies aangesteld, de zgn. sleutelfunctiehouders. De taken en verantwoordelijkheden van de sleutelfunctiehouders zijn vastgelegd in het reglement sleutelfunctiehouders. De invulling is als volgt:

- Sleutelfunctiehouder risicobeheer: Bestuurslid, tevens voorzitter van de GRCC
- Sleutelfunctiehouder actuariële functie: Uitbesteed aan de certificerende actuaaris
- Sleutelfunctiehouder interne audit: Externe deskundige op persoonlijke titel

De belangrijkste taak van de sleutelfunctiehouders is het rapporteren van materiële bevindingen en aanbevelingen op het gebied dat onder hun verantwoordelijkheid valt aan het bestuur van het pensioenfonds, de raad van toezicht en het verantwoordingsorgaan. Indien een bestuur niet adequaat genoeg reageert op meldingen van een sleutelfunctiehouder, kan deze dit melden bij DNB.

Het fonds waarborgt de onafhankelijkheid van de sleutelfunctiehouders.

Verantwoordingsorgaan

In het verantwoordingsorgaan zijn vertegenwoordigers van de deelnemers en de pensioengerechtigden evenredig op basis van onderlinge getalsverhoudingen vertegenwoordigd. Het bestuur van het pensioenfonds legt verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan over het beleid en de wijze waarop het is uitgevoerd. De taken en bevoegdheden van dit orgaan

alsmede de samenstelling, benoeming en werkwijze zijn vastgelegd in de statuten van het fonds en het reglement verantwoordingsorgaan.

Intern toezicht

Het intern toezicht wordt uitgeoefend door een Raad van Toezicht. De taken en bevoegdheden van dit orgaan alsmede de samenstelling, benoeming en werkwijze zijn vastgesteld in de statuten van het fonds en het reglement Raad van Toezicht.

Geschiktheid

Het bestuur beschikt over een geschiktheidsplan, waarin is vastgelegd aan welke geschiktheidseisen de bestuurders, de leden van de Raad van Toezicht en het verantwoordingsorgaan dienen te voldoen. In dit plan is tevens een opleidingsplan opgenomen ter bevordering en handhaving van het vereiste geschiktheidsniveau.

Evaluatie functioneren

Het bestuur evalueert jaarlijks zijn eigen functioneren zowel van het bestuur als geheel als van de individuele bestuursleden en de commissies. Ook de Raad van Toezicht en het Verantwoordingsorgaan evalueren jaarlijks het eigen functioneren. In het geschiktheidsplan is een evaluatieprocedure opgenomen.

Integriteitsbeleid

Integriteit is een wezenlijk kenmerk van een professionele en betrouwbare organisatie. Het bevordert niet alleen de efficiëntie, de interne transparantie en samenwerking, maar ook het vertrouwen. Bpf Foodservice kent diverse regelingen ter invulling van het integriteitsbeleid, te weten een gedragscode, klokkenluidersregeling en incidentenregeling. Mede op basis van de compliance rapportage analyseert het bestuur jaarlijks de integriteitsrisico's. Daarnaast voert het bestuur een zelfevaluatie uit waarin integriteit aan bod komt en is integriteit een onderdeel van het risicomangement en de selectieprocedure bij vacatures. Het fonds is compliant met de verplichte sanctiewetgeving ter voorkoming van o.a. witwassen en terrorismefinanciering.

Het fonds heeft een compliance officer aangesteld.

Uitbesteding

De uitvoering van de werkzaamheden inzake pensioen- en vermogensbeheer is volledig uitbesteed. Bij alle uitbestedingsactiviteiten conformeert Bpf Foodservice zich volledig aan de regelgeving van DNB. Het fonds beschikt voor iedere extern uit te voeren activiteit over een uitbestedingsovereenkomst die voldoet aan artikel 34 van de PW.

Het bestuur van Bpf Foodservice besteedt in ieder geval niet uit:

- taken en werkzaamheden van personen die het dagelijks beleid van het pensioenfonds bepalen;
- werkzaamheden waarvan uitbesteding de verantwoordelijkheid van het bestuur voor de organisatie en beheersing van bedrijfsprocessen en het toezicht daarop kan ondermijnen;

- indien de uitbesteding een belemmering kan vormen voor een adequaat toezicht op de naleving van wet- en regelgeving.

Het bestuur heeft een uitbestedingsbeleid inclusief selectie- en evaluatieprocedure opgesteld.

Het bestuur heeft de pensioenadministratie uitbesteed aan AZL N.V (hierna: AZL). Daarnaast zijn volgens de overeenkomst communicatie-inspanningen, ondersteuning en begeleiding van het bestuur, alsmede werkzaamheden in het kader van de jaarverslaglegging aan AZL uitbesteed.

Het bestuur heeft Caceïs aangesteld als custodian. De custodian verzorgt de beleggingsadministratie en de performancemeting voor de gehele portefeuille. Verder levert zij maandelijks een dashboard met o.a. op hoofdniveau de samenstelling van de portefeuille en het verloop van de dekkingsgraad.

Het bestuur heeft vermogensbeheer uitbesteed aan Robeco Institutional Asset Management, State Street Global Advisors, LGIM en Altera. Daarnaast participeert Bpf Foodservice in een hypotheekfonds van Syntrus Achmea Real Estate & Finance.

Gebruik externe deskundigen

Het fonds maakt structureel gebruik van de volgende adviseurs:

- Adviserend actuaris
- Beleggingsadviseur(s)
- Adviseur risicobeheer
- Juridisch adviseur
- Communicatieadviseur

Het bestuur kan daarnaast ad hoc gebruik maken van andere externe deskundigen. Het bestuur blijft echter eindverantwoordelijk voor alle activiteiten van het fonds en houdt dan ook toezicht op zijn adviseurs. Periodiek worden alle adviseurs geëvalueerd.

Certificerend actuaris

De certificerend actuaris controleert of de voorziening pensioenverplichtingen op voldoende prudente grondslagen en correct is vastgesteld en controleert of de aanwezige middelen voldoende zijn voor de door het fonds aangegane verplichtingen. Daarnaast geeft hij jaarlijks een actuariële verklaring af ten behoeve van de jaarstukken (jaarverslag en verslagstaten ten behoeve van DNB) en onderbouwt hij zijn oordeel aan het bestuur door middel van een management letter, waarover in de bestuursvergadering verslag wordt uitgebracht.

Externe accountant

De accountant verzorgt de jaarlijkse controle op de jaarrekening en de staten voor DNB. De accountant zal (minimaal) eenmaal per jaar in de bestuursvergadering mondeling verslag doen van zijn bevindingen en controlewerkzaamheden. Tevens legt hij een en ander schriftelijk vast door middel van een accountantsverklaring en een management letter gericht aan het bestuur.

Overig

Het fonds is lid van de Pensioenfederatie. De Pensioenfederatie behartigt de belangen van de Nederlandse pensioenfondsen en bevordert de ontwikkeling van het pensioenstelsel. Daarnaast informeert de Pensioenfederatie haar leden regelmatig over de ontwikkelingen op pensioengebied.

Bijlage B – Beleidsdocument premie- en toeslagbeleid

In deze bijlage wordt het premiebeleid en het toeslag- en kortingenbeleid van het pensioenfonds beschreven.

Bij het opstellen van het beleid tracht het bestuur zo goed mogelijk rekening te houden met huidige en toekomstige ontwikkelingen en omstandigheden. Wanneer echter omstandigheden en/of ontwikkelingen onverwacht sterk afwijken kan het bestuur, mits onderbouwd, van het bestaande beleid afwijken.

B1. Premiebeleid

Ten aanzien van het premiebeleid komen achtereenvolgens aan de orde:

- de elementen van de kostendeekkende premie conform de voorschriften gesteld bij en krachtens artikel 128 van de Pensioenwet alsmede door DNB;
- de zuivere kostendeekkende premie;
- de interne kostendeekkende premie;
- de gedempte kostendeekkende premie;
- de toetspremie;
- de feitelijke premie;
- de premie/toeslag-reserve.

Elementen kostendeekkende premie

De kostendeekkende premie dient volgens de Pensioenwet te bestaan uit de volgende componenten:

- a) De premie die actuariëel benodigd is in verband met de aangroei van pensioenverplichtingen;
- b) De opslag die nodig is voor het in stand houden van het vereist eigen vermogen;
- c) De opslag die nodig is voor uitvoeringskosten van het pensioenfonds.

Ad a.

De actuariële koopsom voor de pensioenopbouw, inclusief de risicokoopsommen van nog niet opgebouwde aanspraken op partnerpensioen. Hierbij wordt rekening gehouden met de actuariële grondslagen zoals opgenomen in bijlage C bij deze ABTN. De netto actuariële koopsom wordt verhoogd met de opslag voor toekomstige uitvoeringskosten.

Tevens wordt voor dekking van het risico van premievrije voortzetting van pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid een opslag van 6,5% op de netto koopsom toegepast (PVI-opslag).

In de kostendeekkende premie is een opslag voor (nog niet ingegaan) wezenpensioen opgenomen ter grootte van 0,1% van de pensioengrondslagsom.

Ad b.

De opslag die nodig is voor het in stand houden van het vereist eigen vermogen is gelijk aan het percentage vereist eigen vermogen in de evenwichtssituatie, uitgaande van de strategische beleggingsmix.

Voor de vaststelling van dit vereist eigen vermogen wordt uitgegaan van het standaardmodel van DNB. Het uitgangspunt is dat met het standaardmodel van DNB het risicoprofiel van het fonds adequaat wordt weerspiegeld.

Ad c.

De opslag voor uitvoeringskosten betreft een zo goed mogelijke schatting van de werkelijke kosten (exclusief kosten vermogensbeheer) die in het boekjaar te verwachten zijn, verlaagd met de verwachte vrijval van de excasso-kostenopslag over de uitkeringen in het boekjaar. Dit bedrag wordt omgeslagen als percentage over het premieonderdeel als beschreven onder Ad a.

Bij bepaling van de kostendekkende premie wordt geen rekening gehouden met een opslag ter financiering van eventuele voorwaardelijke onderdelen.

Zuivere kostendekkende premie

Bij de vaststelling van de zuivere kostendekkende premie – ten behoeve van publicatie doeleinden in het jaarverslag – wordt uitgegaan van de nominale rentetermijnstructuur per 1 januari van het boekjaar zoals die door DNB wordt gepubliceerd. Ten behoeve van de solvabiliteitsopslag wordt uitgegaan van het percentage vereist eigen vermogen per 1 januari van het boekjaar.

Interne kostendekkende premie

De interne kostendekkende premie wijkt op twee onderdelen af van de zuivere kostendekkende premie:

- De interne kostendekkende premie is gebaseerd op een systematiek van premiedemping op basis van een voortschrijdend gemiddelde rentetermijnstructuur. De interne kostendekkende premie voor enig kalenderjaar wordt gebaseerd op de gemiddelde rentetermijnstructuur die door DNB is gepubliceerd, over de 36 maandeinden gelegen in de periode tot 30 september voorafgaande aan het kalenderjaar.
- Ten behoeve van de solvabiliteitsopslag wordt (uit oogpunt van evenwichtigheid) uitgegaan van het percentage aanwezige eigen vermogen op basis van de beleidsdekkingsgraad (per 30 september), maar met een ondergrens van het minimaal vereist eigen vermogen en een bovengrens van het vereist eigen vermogen (per 30 september).

Over een langere periode bezien is het beleid daarmee gebaseerd op een gemiddelde premiedekkingsgraad van (minimaal) 104% (maar vanwege de demping kan de premiedekkingsgraad in enig jaar hoger of lager zijn).

De interne kostendekkende premie wordt jaarlijks vastgesteld op basis van een zo recent mogelijk deelnemersbestand op basis van de situatie per 30 september van enig jaar en zo recent mogelijke actuariële grondslagen.

Gedempte kostendeekkende premie

De gedempte kostendeekkende premie wijkt op twee onderdelen af van de zuivere kostendeekkende premie:

- De gedempte kostendeekkende premie is gebaseerd op een systematiek van gedempte premie op basis van een voortschrijdend gemiddelde rentetermijnstructuur. De gedempte kostendeekkende premie voor enig kalenderjaar wordt gebaseerd op de gemiddelde rentetermijnstructuur die door DNB is gepubliceerd, over de 120 maandeinden gelegen in de periode tot 30 september voorafgaande aan het kalenderjaar.
- De solvabiliteitsopslag is gelijk aan het vereist eigen vermogen op basis van de strategische beleggingsmix (per 30 september).

De gedempte kostendeekkende premie wordt jaarlijks vastgesteld op basis van een zo recent mogelijk deelnemersbestand op basis van de situatie per 30 september van enig jaar en zo recent mogelijke actuariële grondslagen.

Toetspremie

De toetspremie is de minimaal te ontvangen premie waaraan de feitelijke premie wordt getoetst (door onder andere de certificerend actuaris) en waarmee de toevoeging dan wel onttrekking aan de premie/toeslag-reserve wordt bepaald. De toetspremie is minimaal gelijk aan de gedempte kostendeekkende premie, en wordt verhoogd met het positieve verschil tussen de interne kostendeekkende premie en de gedempte kostendeekkende premie indien en voor zover de interne kostendeekkende premie hoger is dan de gedempte kostendeekkende premie.

De toetspremie is daarmee gelijk aan het maximum van de gedempte kostendeekkende premie en de interne kostendeekkende premie.

Het ijkmoment voor vaststelling van de toetspremie is 30 september voorafgaand aan het nieuwe kalenderjaar. De keuze voor dit ijkmoment is een bewuste keuze. Er is dan tijd om te beoordelen welke pensioenopbouw voor het aankomende jaar kan worden gefinancierd en om dit tijdig te bespreken in de bestuursvergadering. Vervolgens is er nog voldoende tijd om het administratiesysteem (voor zover noodzakelijk) voor het aankomende jaar aan te passen en hierover te communiceren.

Feitelijke premie

De financiering van de op basis van het pensioenreglement vast te stellen pensioenaanspraken vindt plaats door betaling van een doorsneepremie. Deze doorsneepremie wordt door sociale partners vastgesteld. Sociale partners hebben besloten dat de uitvoering van de pensioenregeling door het fonds niet meer mag kosten dan 25,7% van de pensioengrondslagsom.

Op basis van de totale premie die beschikbaar is voor uitvoering van de pensioenregeling stelt het pensioenfonds jaarlijks (vooraf/ex-ante) de toetspremie vast (peildatum 30 september). Bij deze vaststelling wordt berekend of de totale premie ten minste gelijk is aan de toetspremie die benodigd is om een opbouwpercentage van 1,60% te realiseren.

Indien en voor zover in enig jaar de totale premie meer bedraagt dan de toetspremie die benodigd is om een opbouwpercentage van 1,60% te realiseren, dan wordt het meerdere gedoteerd aan de premie-/toeslagreserve. Indien de toetspremie op basis van een opbouwpercentage van 1,60% voor het komend jaar hoger dreigt uit te komen dan de beschikbare premie én dit verschil niet (volledig) gefinancierd kan worden uit de aanwezige middelen in premie-/toeslagreserve, dan treedt het bestuur in overleg met sociale partners. Sociale partners kunnen vervolgens besluiten om de feitelijke premie te verhogen of om de pensioenregeling te versoberen. Indien sociale partners niet tijdig tot een besluit komen, wordt de pensioenregeling door het bestuur versoerd. In dat geval wordt het opbouwpercentage zodanig verlaagd dat de totale premie, inclusief een eventuele onttrekking uit de premie-/toeslagreserve, gelijk is aan de toetspremie die benodigd is om het verlaagde opbouwpercentage te kunnen realiseren.

Premiedekkingsgraad

Zoals ook benoemd in de paragraaf 'Interne kostendeekkende premie' is het interne financieringsbeleid van het fonds gericht op een systematiek van rentedemping (op basis van een 36-maands gemiddelde rente) met een solvabiliteitsopslag op basis van de beleidsdekkingsgraad (maar met een ondergrens van het minimaal vereist eigen vermogen en een bovengrens van het vereist eigen vermogen). Over een langere periode bezien is het beleid daarmee gebaseerd op een gemiddelde premiedekkingsgraad van minimaal 104% (uitgaande van het niveau van het minimaal vereist eigen vermogen), maar vanwege de rentedemping kan de premiedekkingsgraad in enig jaar hoger of lager zijn. Dit hangt af van de actuele rente op het moment waarop de premiedekkingsgraad wordt berekend en de ontwikkeling van de rente in de voorgaande 36 maanden.

De premiedekkingsgraad is dus de resultante van het premiebeleid dat het bestuur heeft gedefinieerd. Er vindt geen directe sturing plaats op basis van de premiedekkingsgraad.

Wel speelt de vanuit het premiebeleid resulterende premiedekkingsgraad een belangrijke rol bij de jaarlijkse premiestelling. Jaarlijks wordt bij de ex ante premievaststelling inzicht verkregen in de vanuit het premiebeleid resulterende premiedekkingsgraad en het effect hiervan op de financiële positie van het fonds. Het bestuur beoordeelt hierbij of het effect van de premie(dekkingsgraad) op de financiële positie acceptabel is. Verschillende elementen kunnen van invloed zijn op deze beoordeling (zowel kwantitatief als kwalitatief), zoals:

- het niveau van de actuele dekkingsgraad van het fonds (hoe dichter de premiedekkingsgraad en de actuele dekkingsgraad bij elkaar liggen, hoe kleiner het effect van premie op de dekkingsgraad is);
- het niveau van de premiedekkingsgraad in voorgaande jaren;
- het effect van uitkeringen op de dekkingsgraad;
- uitzonderlijke marktomstandigheden;
- toekomstige ontwikkelingen zoals de komst van het nieuwe Pensioenstelsel.

Bij de genoemde beoordeling wordt evenwichtige belangenafweging in ogenschouw genomen. Indien het bestuur de vanuit het premiebeleid resulterende premiedekkingsgraad niet acceptabel acht, kan het bestuur (incidenteel) afwijken van het staande premiebeleid.

Premie/toeslag-reserve

Onderstaand is de werkwijze beschreven voor de situatie dat de toetspremie hoger is dan de feitelijke premie.

1. De toetspremie wordt vastgesteld (peildatum 30 september).
2. Indien de toetspremie hoger is dan de feitelijke premie wordt het verschil – voor zover mogelijk - onttrokken aan de premie/toeslag-reserve.
3. De procentuele omvang van de onttrekking aan de premie/toeslag-reserve wordt ex ante vastgesteld op basis van het (procentuele) premietekort in de feitelijke premie ten opzichte van de toetspremie.
4. Voor de (maandelijkse) bepaling van de middelen die aan de premie/toeslag-reserve worden toegevoegd of onttrokken, wordt de ex ante vastgestelde procentuele toevoeging of onttrekking toegepast op de pensioengrondslagsom van de betreffende maand.
5. De premie/toeslag-reserve zal nooit negatief worden.
6. Indien de feitelijke premie inclusief de onttrekking uit premie/toeslag-reserve lager is dan de toetspremie worden de sociale partners ingelicht en verzocht tijdig maatregelen te nemen. Deze maatregelen kunnen zijn:
  - versoberen pensioenregeling;
  - verhogen van de premie;
  - combinatie van bovenstaande maatregelen.

Indien sociale partners niet tijdig met een oplossing komen versobert het pensioenfonds de pensioenregeling zodanig dat de toetspremie gelijk is aan de maximale feitelijke premie (25,7% van de pensioengrondslagsom) inclusief de middelen uit de premie/toeslag-reserve.

Daarnaast kan uit deze bestemmingsreserve een aanvullende toeslag aan de actieve deelnemers worden verleend. Indien in enig jaar geen volledige toeslag kan worden verleend vanuit het beschikbare vermogen van het fonds aan de actieve deelnemers kan het fonds (een gedeelte van) het vermogen uit de premie/toeslag-reserve aanwenden voor een aanvullende toeslagverlening aan de actieve deelnemers. Toeslagverlening vanuit de premie/toeslag-reserve is alleen mogelijk als de reserve naar verwachting niet nodig is om in toekomstige jaren een premietekort uit op te vangen. Op de aanvullende toeslagverlening vanuit de premie/toeslag-reserve is de wet- en regelgeving ten aanzien van toekomstbestendig indexeren van toepassing.

De premie/toeslag-reserve wordt bij het bepalen van de dekkingsgraad buiten beschouwing gelaten. Het vermogen in de premie/toeslagreserve wordt belegd conform het beleggingsbeleid van het fonds. De gerealiseerde rendementen worden aan deze bestemmingsreserve toegevoegd.

Als het fonds vanwege de financiële positie een korting moet gaan doorvoeren als bedoeld in artikel 134 van de PW, dan moet eerst de aanwezige premie/toeslag-reserve aangesproken worden om de korting te verlagen of te voorkomen.

Premiekorting

Het pensioenfonds verleent uitsluitend premiekorting indien wordt voldaan aan de wettelijke voorwaarden (Pensioenwet artikel 129).

B2. Toeslag- en kortingenbeleid

In deze paragraaf wordt ingegaan op het toeslag- en kortingenbeleid. Tevens wordt ingegaan op het beleid omtrent herstel van gekorte aanspraken en gemiste toeslagverlening.

Toeslagbeleid

Het bestuur hanteert voor het toeslagbeleid de volgende uitgangspunten:

- Gezien de lage risicobereidheid en –draagvlak van de deelnemers van het fonds beschouwt het fondsbestuur het als haar primaire taak om de nominale pensioenaanspraken te waarborgen. Alleen nadat de nominale pensioenaanspraken in voldoende mate gewaarborgd zijn, is het streven van het bestuur om vanuit het beleggingsrendement toeslagen toe te kennen.
- Het bestuur heeft de ambitie om toeslagen toe te kennen, maar het toeslagenbeleid is nadrukkelijk voorwaardelijk.
- Voor wat betreft de voorwaardelijke toeslagen is de financiële positie c.q. de beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds bepalend. In de pensioenpremie is geen component opgenomen voor de voorwaardelijke toeslagen.
- De voorwaardelijke toeslagverlening per 1 januari van enig jaar is voor zowel actieve als inactieve deelnemers maximaal gelijk aan de stijging van de afgeleide Consumentenprijsindex (CPI) alle bestedingen, zoals dit is vastgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) in de periode van september tot september het jaar er aan voorafgaand.

De mate van toeslagverlening wordt jaarlijks vastgesteld door het bestuur en is afhankelijk van de financiële positie (beleidsdekkingsgraad) van het pensioenfonds (peildatum 31 oktober). Er bestaat geen recht op toeslagen en er wordt hiervoor geen reserve aangehouden. Er zal alleen toeslagverlening plaats kunnen vinden voor zover dit toekomstbestendig is. Dat wil zeggen dat de financiële positie van het pensioenfonds zodanig is dat het te verlenen toeslagpercentage ook naar verwachting in de toekomst uitgekeerd zal kunnen worden.

Het bestuur hanteert voor een besluit over de feitelijke toekenning de onderstaande beleidsstaffel als leidraad:

Beleidsdekkingsgraad	Toeslagverlening (als percentage van de maatstaf)
Lager dan 110%	Geen
Tussen 110% en bovengrens	Gedeeltelijk (voor zover ook in de toekomst te realiseren)
Hoger dan bovengrens	100% + eventuele inhaaltoeslagen en herstel van kortingen

De bovengrens wordt jaarlijks vastgesteld zodanig dat deze voldoet aan de eis van toekomstbestendigheid, op basis van de wettelijk voorgeschreven rekenregels. Ook deze wordt bepaald per 31 oktober van het voorgaande boekjaar.

Het pensioenfonds heeft een premie/toeslag-reserve. Het bestuur heeft de mogelijkheid om uit de premie/toeslag-reserve een additionele toeslag aan actieven toe te kennen indien de premie/toeslag-reserve naar verwachting niet nodig is om in toekomstige jaren een premietekort uit op te vangen. Er mag er niet meer toeslag uit deze reserve verleend worden dan naar verwachting in de toekomst te realiseren is.

Kortingenbeleid

Het bestuur kan als noodmaatregel besluiten de opgebouwde pensioenaanspraken en pensioenrechten te verminderen, indien overige maatregelen niet voldoende zijn. Deze situatie kan zich voordoen indien:

- Uit het herstelplan blijkt dat met inzet van overige financiële sturingsmiddelen herstel tot aan het niveau van het vereist eigen vermogen binnen de wettelijke termijnen niet mogelijk is. Vermindering van aanspraken zal dan in principe gespreid over de duur van het herstelplan plaatsvinden (tijdsevenredig). Alleen de korting in het eerste jaar zal onvoorwaardelijk worden toegepast. Eventuele kortingen in latere jaren zullen alleen worden toegepast indien en voor zover dit noodzakelijk blijkt bij het in dat jaar op te stellen herstelplan.
- Daarnaast zal een (onvoorwaardelijke) korting op de pensioenaanspraken en –rechten worden doorgevoerd als de beleidsdekkingsgraad op enig jaareinde en vervolgens vanaf (en met inbegrip van) dit startpunt zes maal jaarlijks opeenvolgend lager is dan de minimaal vereiste dekkingsgraad en ook de actuele dekkingsgraad bij de laatste vaststelling lager is dan de minimaal vereiste dekkingsgraad.

In beginsel wordt de korting uitgesmeerd over de maximaal mogelijke termijn, waarbij de korting elk jaar gelijk is. Op basis van kosten- en communicatieoverwegingen zal worden bezien of het beter is om een kortere kortingsperiode te kiezen, dan wel de korting in één keer toe te passen.

Het fonds informeert de deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en de werkgever(s) schriftelijk over het besluit tot vermindering van pensioenaanspraken en pensioenrechten. Een dergelijke vermindering kan op zijn vroegst 3 maanden nadat de pensioengerechtigden hierover zijn geïnformeerd en 1 maand nadat de deelnemers, gewezen deelnemers, werkgevers en toezichthouder hierover zijn geïnformeerd, worden gerealiseerd.

Bij de definitieve besluitvorming zal altijd evenwichtige belangenbehartiging in acht worden genomen. Dit kan er toe leiden dat in bepaald omstandigheden van bovenstaande basis (onderbouwd) wordt afgeweken. De financiële sturingsmiddelen die het pensioenfonds kan toepassen om kortingsmaatregelen te voorkomen staan beschreven in het crisisplan.

Herstel van gekorte aanspraken en gemiste toeslagverlening

Wanneer in één of meerdere jaren er geen of geen volledige toeslag is toegekend, zal het bestuur bezien of, en zo ja in welke mate, er een additionele toeslag (een zogenoemde inhaaltoeslag) wordt toegekend ten einde geheel of gedeeltelijk tegemoet te komen aan de gevolgen van het in eerdere jaren niet (volledig) hebben kunnen toekennen van een toeslag.

Inhaaltoeslagen kunnen worden toegekend wanneer het fonds beschikt over voldoende vermogen om in de toekomst de volledige toeslag te blijven verlenen. Het in het betreffende jaar voor inhaaltoeslagen beschikbare vermogen wordt in dat jaar voor hoogstens 20% aangewend voor het verlenen van een inhaaltoeslag.

Het bestuur van het fonds heeft besloten om herstel van kortingen prioriteit te geven boven het inhalen van indexaties, omdat dit het meest aansluit op de doelstelling om de nominale pensioenen te waarborgen.

Voor het herstel van kortingen en het verlenen van inhaalindexatie hanteert het fonds verder de volgende voorwaarden:

- Voor het herstel van kortingen wordt geen beperkende periode ingesteld. Inhaalindexatie is vervolgens alleen mogelijk wanneer alle kortingen uit het verleden volledig zijn hersteld.
- Inhaalindexatie kan plaatsvinden vanaf 1 januari 2015, de datum van invoering van het FTK.
- Er wordt niet meer inhaalindexatie toegekend dan er in het verleden is misgelopen.
- Inhaalindexatie vindt plaats volgens de zogenoemde pro rata methode waarbij de beschikbare inhaalruimte evenredig wordt verdeeld over alle (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden.
- De periode waarover gemiste indexaties kunnen worden ingehaald is voorlopig beperkt op 10 jaar.

Bijlage C – Waarderingsmethode en grondslagen

In deze bijlage worden de waarderingsmethode en actuariële grondslagen nader toegelicht.

C1. Technische voorziening

De pensioenaanspraken zijn verzekerd in eigen beheer. De technische voorziening (TV) bestaat uit de volgende elementen:

- voor de actieve deelnemers, de actuariële contante waarde van de opgebouwde pensioenaanspraken, inclusief de tot de balansdatum toegekende toeslagen.
- voor niet-actieve deelnemers, de actuariële contante waarde van de verzekerde pensioenrechten, inclusief de tot de balansdatum toegekende toeslagen.
- voor arbeidsongeschikte deelnemers, de actuariële contante waarde van de verzekerde pensioenen, inclusief het premievrijgestelde deel van de toekomstige pensioenopbouw. Het betreft hierbij de contante waarde van de toekomstige – tot en met de pensioendatum – op te bouwen pensioenaanspraken, waarbij de kans op revalidering buiten beschouwing is gelaten. Conform het pensioenreglement wordt gedurende de premievrije voortzetting van pensioenopbouw het pensioengevend salaris van arbeidsongeschikte deelnemers jaarlijks per 1 januari verhoogd met de algemene loonstijging(en). Voor deze (onvoorwaardelijke) toekomstige verhoging van het pensioengevend salaris wordt in de TV gereserveerd.
- voor deelnemers die op de balansdatum ziek zijn, wordt een TV aangehouden ter financiering van eventuele toekomstige premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid (IBNR-voorziening). De hoogte van deze voorziening bedraagt de in de kostendekkende premie begrepen risicopremie voor premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid over de afgelopen twee jaren.

De financiering van de reguliere opbouw van aanspraken op pensioen krachtens de pensioenregeling vindt evenredig in de tijd plaats, met onmiddellijke affinanciering van de aanspraken die uit hoofde van toegekende verhogingen ontstaan.

Indien het bestuur besluit tot toekenning van toeslagverlening over de pensioenaanspraken en rechten per 1 januari van enig jaar, wordt bij de bepaling van de TV per 31 december van het jaar daaraan voorafgaand reeds rekening gehouden met deze toeslagen.

C2. Actuariële grondslagen

De TV wordt vastgesteld op basis van de onderstaande actuariële grondslagen. Deze grondslagen acht het bestuur voldoende prudent.

Indien er besloten wordt om de actuariële grondslagen te wijzigen, naar aanleiding van wetgeving of (intern) onderzoek, dan zal het bestuur deze grondslagen uiterlijk aan het einde van de eerstvolgende maand na het bestuursbesluit in de maanddekkingsgraad verwerken. Indien dit vanwege administratieve redenen niet haalbaar blijkt te zijn, dienen de grondslagen in ieder geval uiterlijk op 31 december van het jaar te zijn verwerkt.

Actuariële grondslagen

Rente	Conform de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur (Ultimate Forward Rate curve).
Sterftetafel	Er wordt gebruik gemaakt van de zogenaamde Prognosetafel AG2020 van het Koninklijk Actuarieel Genootschap. Er worden geen leeftijdscorrecties toegepast.
Ervaringssterfte	In lijn met de 'Good Practice Gebruik Fondsspecifieke Ervaringssterfte' hanteert het fonds een fondsspecifieke ervaringssterfte, gebaseerd op de kenmerken van de fondspopulatie (inkomensniveau gecombineerd met sector). De ervaringssterfte is vastgesteld conform het Willis Towers Watson Ervaringssterftemodel 2020. De correctiefactoren worden eens per twee jaar geactualiseerd. De eerstvolgende keer dat de ervaringssterftefactoren geactualiseerd zullen worden is na de publicatie van de nieuwe AG-Prognosetafel in 2022.
Partnerfrequenties	Voor uitgesteld partnerpensioen, behorend bij niet ingegaan ouderdomspensioen wordt het systeem van onbepaalde partner gehanteerd, met partnerfrequenties op basis van CBS data 2016. Op de pensioenleeftijd wordt iedereen geacht een partner te hebben en geldt een partnerfrequentie van 100% (in verband met de mogelijkheid tot uitruil op de pensioendatum). Na de pensioendatum wordt gebruik gemaakt van het systeem van bepaalde partner (en neemt de partnerfrequentie af met de sterftekans van de partner). Voor bijzondere partnerpensioenen (uit hoofde van echtscheiding) geldt dat deze niet uitruikbaar zijn. Daarvoor geldt dus geen partnerfrequentie van 100% op de pensioendatum.
Leeftijdsvaststelling	De deelnemer wordt verondersteld te zijn geboren per de eerste dag van de maand waarin de deelnemer is geboren.
Leeftijdsverschil	Het leeftijdsverschil tussen man en vrouw is op 3 jaar gesteld (man ouder dan vrouw).

Uitkeringen	Bij de waardering van de aanspraken is uitgegaan van de veronderstelling dat de pensioenuitkeringen continu geschieden.
Opslag toekomstige uitvoeringskosten (kostenvoorziening)	Voor toekomstige uitvoeringskosten wordt een voorziening getroffen ter grootte van 2,8% van de netto TV. Jaarlijks is op deze wijze 2,8% van de uitkeringen beschikbaar voor kosten. De kostenopslag van 2,8% is gebaseerd op de intentie van het bestuur dat in geval de premiestroom zou worden beëindigd de pensioenverplichtingen van het fonds worden overgedragen naar een ander bedrijfstakpensioenfonds of naar een algemeen pensioenfonds (APF), gevolgd door liquidatie van het fonds. Hierbij is rekening gehouden met een overbruggingsperiode van één jaar voor de uitvoering van de collectieve waardeoverdracht en de liquidatie. De kostenvoorziening is ook toereikend uitgaande van 'going concern', aangezien het resterende deel van de uitvoeringskosten wordt gefinancierd uit de (opslag in de) ontvangen pensioenpremie. De opslag voor toekomstige uitvoeringskosten wordt eens in de vier jaar getoetst. De laatste toetsing heeft plaatsgevonden in 2020. De eerstvolgende toetsing vindt plaats in 2024.
Wezenpensioen	De voorziening pensioenverplichtingen bevat geen opslag voor wezenpensioen. Wel wordt voor actieve deelnemers in de kostendeckende premie een opslag over de pensioengrondslagsom van 0,1% toegepast, ter dekking van nog niet ingegaan wezenpensioen (risicobasis). De aanspraak op niet ingegaan wezenpensioen vervalt volledig bij beëindiging van de deelneming.
Voorziening niet-opgevraagde pensioenen	Voor de niet-opgevraagde pensioenen wordt een voorziening aangehouden ter grootte van 40% van de totale reservering. De totale reservering is hierbij gelijk aan de som van de gemiste uitkeringen over het verleden en de contante waarde van de nog te verwachten uitkeringen.

Voorziening premievrijgestelde toekomstige opbouw arbeidsongeschikte deelnemers	Voor arbeidsongeschikte deelnemers wordt rekening gehouden met een voorziening voor het premievrijgestelde deel van de toekomstige pensioenopbouw. In deze voorziening wordt rekening gehouden met een onvoorwaardelijke stijging van de pensioengrondslag van arbeidsongeschikte deelnemers ter grootte van 2,3% per jaar.

C2. Flexibiliseringsfactoren

De pensioenregeling kent een aantal flexibiliseringsmogelijkheden zoals vervroeging/uitstel, uitruil van ouderdomspensioen naar partnerpensioen en vice versa, en hoog/laag-constructies. Dergelijke omzettingen dienen te geschieden op basis van sekseneutrale factoren. De factoren zijn gebaseerd op de actuariële fondsgrondslagen zoals opgenomen in paragraaf C1, waarbij:

- voor de flexibiliseringsfactoren voor enig jaar wordt uitgegaan van de door DNB gepubliceerde rentermijnstructuur per 30 november van het voorgaande jaar;
- het startjaar van de Prognosetafel gelijk is aan het berekeningsjaar waar de factoren betrekking op hebben;
- voor factoren die betrekking hebben op uitruil van ouderdomspensioen naar partnerpensioen (voor alle leeftijden) wordt uitgegaan van het bepaalde partnersysteem;
- de sekseneutraliteit wordt vastgesteld op basis van de gemiddelde verdeling tussen mannen en vrouwen in de TV (van het ouderdomspensioen) voor niet gepensioneerde deelnemers die binnen 10 jaar de pensioenrichtleeftijd bereiken.

De flexibiliseringsfactoren worden in beginsel jaarlijks gewijzigd, in het vierde kwartaal. In geval van een wijziging van de gemiddelde rente gedurende de geldigheidsduur van de factoren van meer dan 0,5%-punt of indien uitzonderlijke marktomstandigheden, de samenstelling van het deelnemersbestand en/of de actuariële grondslagen van het fonds daartoe aanleiding geeft/geven, is het bestuur bevoegd de factoren tussentijds te wijzigen.

C3. Tabel partnerfrequenties

In onderstaande tabel zijn de partnerfrequenties weergegeven op basis van CBS data 2016. De partnerfrequentie op leeftijd 68 is gelijk aan 100% in verband met de mogelijkheid tot uitruil op pensioendatum.

Leeftijd	Mannen	Vrouwen	Leeftijd	Mannen	Vrouwen
21	6%	15%	45	76%	77%
22	10%	22%	46	76%	77%
23	15%	31%	47	76%	76%
24	22%	39%	48	76%	76%
25	29%	46%	49	76%	76%
26	36%	53%	50	76%	76%
27	43%	58%	51	77%	76%
28	49%	63%	52	77%	76%
29	54%	66%	53	77%	76%
30	58%	69%	54	77%	76%
31	62%	71%	55	77%	76%
32	64%	73%	56	77%	76%
33	66%	74%	57	78%	76%
34	69%	76%	58	78%	76%
35	70%	77%	59	79%	76%
36	71%	77%	60	79%	76%
37	72%	78%	61	80%	75%
38	73%	78%	62	80%	75%
39	74%	78%	63	81%	75%
40	74%	78%	64	81%	74%
41	75%	78%	65	81%	73%
42	75%	77%	66	82%	73%
43	75%	77%	67	82%	72%
44	76%	77%	68	82%/100%	72%/100%

C4. Tabellen ervaringssterftefactoren

In onderstaande tabellen zijn de fondsspecifieke ervaringssterftefactoren weergegeven op basis van het Willis Towers Watson Ervaringssterftemodel 2020, voor zowel hoofdverzekerden als medeverzekerden.

Correctiefactoren hoofdverzekerden

Leeftijd	Man	Vrouw	Leeftijd	Man	Vrouw	Leeftijd	Man	Vrouw	Leeftijd	Man	Vrouw	Leeftijd	Man	Vrouw
t/m 14	0,208	0,405	33	0,469	0,583	52	0,732	0,634	71	0,924	0,945	90	1,002	0,989
15	0,208	0,405	34	0,499	0,601	53	0,733	0,642	72	0,933	0,958	91	1,002	0,990
16	0,208	0,405	35	0,528	0,617	54	0,735	0,651	73	0,942	0,969	92	1,002	0,991
17	0,208	0,405	36	0,555	0,631	55	0,737	0,662	74	0,950	0,978	93	1,001	0,992
18	0,208	0,404	37	0,580	0,641	56	0,740	0,673	75	0,957	0,986	94	1,001	0,993
19	0,209	0,403	38	0,603	0,648	57	0,744	0,686	76	0,965	0,992	95	1,001	0,994
20	0,211	0,403	39	0,625	0,652	58	0,749	0,698	77	0,971	0,996	96	1,001	0,996
21	0,213	0,403	40	0,645	0,654	59	0,755	0,711	78	0,977	0,999	97	1,001	0,997
22	0,217	0,404	41	0,663	0,653	60	0,762	0,725	79	0,983	1,001	98	1,000	0,998
23	0,223	0,408	42	0,679	0,651	61	0,770	0,739	80	0,987	1,001	99	1,000	0,999
24	0,232	0,417	43	0,693	0,647	62	0,780	0,755	81	0,990	1,000	100	1,000	1,000
25	0,245	0,428	44	0,704	0,643	63	0,793	0,774	82	0,993	0,998	101	1,000	1,000
26	0,262	0,442	45	0,713	0,639	64	0,808	0,795	83	0,996	0,997	102	1,000	1,000
27	0,285	0,460	46	0,719	0,634	65	0,825	0,818	84	0,998	0,995	103	1,000	1,000
28	0,311	0,479	47	0,723	0,630	66	0,844	0,842	85	0,999	0,993	104	1,000	1,000
29	0,341	0,500	48	0,726	0,627	67	0,863	0,867	86	1,000	0,991	105	1,000	1,000
30	0,373	0,521	49	0,728	0,626	68	0,882	0,890	87	1,001	0,990	106	1,000	1,000
31	0,406	0,542	50	0,729	0,626	69	0,898	0,911	88	1,002	0,989	107	1,000	1,000
32	0,438	0,563	51	0,730	0,629	70	0,912	0,929	89	1,002	0,989	108	1,000	1,000

Correctiefactoren medeverzekerden

Leeftijd	Man	Vrouw	Leeftijd	Man	Vrouw	Leeftijd	Man	Vrouw	Leeftijd	Man	Vrouw	Leeftijd	Man	Vrouw
t/m 14	0,739	0,876	33	0,699	0,890	52	0,791	0,947	71	0,883	0,933	90	0,921	0,930
15	0,739	0,877	34	0,702	0,895	53	0,795	0,948	72	0,884	0,931	91	0,929	0,937
16	0,739	0,879	35	0,708	0,901	54	0,800	0,948	73	0,884	0,928	92	0,937	0,944
17	0,739	0,882	36	0,715	0,907	55	0,805	0,948	74	0,885	0,926	93	0,945	0,951
18	0,739	0,887	37	0,722	0,913	56	0,810	0,948	75	0,885	0,924	94	0,952	0,958
19	0,739	0,892	38	0,730	0,918	57	0,816	0,948	76	0,885	0,921	95	0,960	0,965
20	0,739	0,897	39	0,738	0,922	58	0,822	0,948	77	0,886	0,919	96	0,968	0,972
21	0,739	0,898	40	0,746	0,925	59	0,829	0,948	78	0,886	0,917	97	0,976	0,979
22	0,737	0,897	41	0,752	0,928	60	0,836	0,947	79	0,886	0,915	98	0,984	0,986
23	0,735	0,893	42	0,758	0,931	61	0,843	0,946	80	0,887	0,913	99	0,992	0,993
24	0,732	0,887	43	0,763	0,934	62	0,849	0,946	81	0,887	0,912	100	1,000	1,000
25	0,727	0,881	44	0,766	0,937	63	0,855	0,945	82	0,888	0,911	101	1,000	1,000
26	0,723	0,877	45	0,769	0,940	64	0,861	0,944	83	0,889	0,910	102	1,000	1,000
27	0,717	0,875	46	0,772	0,942	65	0,866	0,943	84	0,890	0,910	103	1,000	1,000
28	0,712	0,874	47	0,774	0,943	66	0,870	0,941	85	0,892	0,911	104	1,000	1,000
29	0,707	0,876	48	0,776	0,945	67	0,874	0,940	86	0,896	0,912	105	1,000	1,000
30	0,702	0,878	49	0,779	0,945	68	0,877	0,939	87	0,900	0,915	106	1,000	1,000
31	0,699	0,881	50	0,783	0,946	69	0,879	0,937	88	0,906	0,919	107	1,000	1,000
32	0,698	0,885	51	0,786	0,947	70	0,881	0,935	89	0,913	0,924	108	1,000	1,000

C5. Voorziening dubieuze debiteuren

Het fonds houdt een voorziening dubieuze debiteuren aan. Deze voorziening wordt samengesteld aan de hand van de openstaande facturen en status van de debiteuren. Afhankelijk van de status van de debiteur wordt het openstaande bedrag geheel of gedeeltelijk opgenomen in de voorziening dubieuze debiteuren. In onderstaande tabel is per status aangegeven welk percentage van het openstaande bedrag wordt opgenomen in de voorziening.

Percentage opname in de voorziening dubieuze debiteuren per status

Status	%
Ambtshalve nota's	100,0
Betalingsregeling	5,0
Blokkade	95,0
Curator definitief	100,0
Curator voorlopig	100,0
Dagvaarding	15,0
Deurwaarder	5,0
Faillissement	100,0
Juridische zaken	15,0
Voorstel betalingsregeling	5,0
Voorstel juridische zaken	15,0
Wettelijke aanmaning	5,0

Bijlage D – Documentenregister

(Concept)Overzicht Beleidsdocumenten (fondsdocumenten) per beleidsterrein, verantwoordelijke commissie en laatste vaststellingsdatum. De documenten met een* zijn als bijlage bij de ABTN gevoegd. De documenten met** zijn terug te vinden op de website van het fonds.

Document	Verantwoordelijke commissie	Laatste vaststellingsdatum	
ABTN (<i>muv algemeen en financieel crisisplan</i>)	DB	19-11-2020	**
Algemeen crisisplan (inclusief financieel crisisplan)	BMC en P&CC	02-6-2020	*/**
Beleggingsbeginselen (verklaring)	BMC	28-03-2019	*/**
Beleid bij toe- en uittreding, CWO, in- en uitlooprisico en VTN	AIC	29-3-2018	*
Fondsspecifieke correctiefactoren (ervaringssterfte)	BMC	17-12-2020	*
Onderbouwing prudent person regel	BMC	25 -3-2021	*
Premie- en toeslagenbeleid	BMC	19-11-2020	*
Procesbeschrijving vaststelling (beleids) dekkingsgraad	BMC	19-11-2020	*
Uitvoeringsreglement	AIC	04-6-2020	*/**
Waarderingsmethode en grondslagen	Bestuur /BMC	15-10-2020	*